

BORSAVİZYON

Sayı : 102

Sahibi

Ankara Ticaret Borsası
Adına Yönetim Kurulu Başkanı
Faik YAVUZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Eyüp Şenol ÖMEROĞLU

Genel Sekreter

Yayın Kurulu

Faik YAVUZ

Mustafa BAKİLER

Celal DEMİNER

Yönetim Yeri :

Borsavizyon Dergisi'nde yer alan yazılar aksi belirtilmedikçe Ankara Ticaret Borsası'nın resmi görüşünü yansıtmaz, imzalı yazılarda belirtilen görüşler sadece yazarlarına aittir.

Dergiden kaynak belirtilerek alıntı yapılabilir.

Yayınlanan yazılara telif ücreti ödenir.

Dizgi - Baskı

Aydoğdu Ofset Matbaacılık Ambalaj
Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.

İvedik Organize Sanayi Ağaç İşleri

Sanayi Sitesi 21. Cad. 598. Sok.

No: 20 Yenimahalle/ANKARA

Tel : 0 312 395 81 44 (pbx)

Fax : 395 81 45

Web: www.aydogduofset.com

E-mail: aydogdu@aydogduofset.com

Yaygın Süreli Yayın

Baskı Tarihi: 20.01.2014

Editörden

Bu sayımızda!

Yeni hizmet Binamızın tamamlanması, taşınma telaşı derken, sizlere biraz da olsa gecikmeyele ulaşıyoruz. Elbette elde olmayan nedenlerden dolayı yayın trafiğimizde zaman zaman aksamalar oluyor. Ancak, sizlere dolu dolu bir dergi hazırlamak ve sunmak hedeflerimizin içinde olunca böylesi kusurlarımız oluyor.

Borsavizyon'un 102. sayısında Yönetim Kurulumuz'un ve Meclisimizin gerçekleştirmiş olduğu çalışmalara öncelik verdik. Yönetim Kurulumuz, bu faaliyet döneminde, Cumhurbaşkanımız Sayın Abdullah Gül başta olmak üzere, Gümrük ve Ticaret Bakanımız Sayın Hayati Yazıcı ile Ankara Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Melih Gökçek'i makamlarında ziyaret ederek ATB'nin çalışmaları hakkında bilgi verdiler.

Yine yılın son Meclis Toplantısında, bitirmekte olduğumuz 2013 yılının genel bir değerlendirmesini yaptık ve 2014 beklentilerimizi değerlendirdik. Bu konuda, zaman zaman Meclis toplantılarımıza katılan TOBB,ETÜ öğretim üyesi Prof. Dr. Fatih Özatay, Meclis ve Komite Üyelerimize verdiği konferansta Türk Ekonomisinin son durumunu tüm boyutlarıyla grafiklerle ve tablolarla anlattı.

Bu haberlere ilişkin yazı ve fotoğraflarımızı dergimizin iç sayfalarında okuyabilirsiniz.

Rapor sayfalarımızı ise Türkiye'de Tarımsal Verimlilik konusuna ayırdık. İlginizi çekeceğini ümit ediyoruz.

Sayın okuyucularımız,

Bu arada, deneme mahiyetinde de olsa faaliyete geçen tesislerimize yoğun ziyaretçi akını da devam ediyor. Gerek Macun Mahallesinde çalışmalarını sürdüren Et Borsamız, gerekse Ahıboz'da bulunan çelik silo, kantar, laboratuvar, satış salonu tesislerimizi görmek isteyen oda ve borsa başkanlarımızı, onların çalışma arkadaşlarını ağırlamaya devam ediyoruz.

Elbette, yapılan işler sadece Ankara ile sınırlı değil. Ankara Ekonomisine, dolayısıyla Türkiye Ekonomisine kazandırılan bu tesisler, çağdaş borsacılığın temeli, olmazsa olmazları arasında yer alıyor.

Yapımı tamamlanan yeni hizmet binamızda bu açıdan önemli bir tesis. Çağın gerektirdiği teknik ve bilişim altyapısına sahip olan yeni hizmet binamız, birçok ihtiyaca cevap verecek şekilde yapıldı.

Bir sonraki sayımızda buluşana kadar sizlere sağlık ve mutluluk diliyoruz.

içindekiler

KAPAK

- 4 Ankara Ticaret Borsası Meclisi yılın son toplantısını komitelerle birlikte yaptı
2014 zor bir yıl olacak

- 7 ATB yeni hizmet binasında

- 8 ATB Heyeti Cumhurbaşkanı Gül'ü ziyaret etti

GÖRÜŞ

- 15 Türkiye'de Ticaret Borsaları Nedir ve Ne İş Yapar?
Eyüp Ş. Ömeroğlu / Genel Sekreter

RAPOR

- 33 Tarımsal Verimlilik

ÜLKE

- 41 Singapur

haberler

- Yerinde borsacılık eğitimi / 12
- Ticarette, "e-Defter ve e-Fatura" dönemi / 19
- Balo ilk seferine başladı / 21
- Ş. Koçhisar YİBO öğrencilerine giyim ve kırtasiye yardımı / 22
- Hisarcıklıoğlu: Tarımı bir üst lige çıkartacağız / 23
- 2014'de tarıma 10 milyar lira destek / 25
- Ankara'nın önemli bir sanayi ticaret ve tarım potansiyeli var / 28
- Dünyada her yıl 1,3 milyar ton gıda maddesi çöpe gidiyor / 30
- İstihdam için yeni destek / 32
- 2014 yılı Fuar Takvimi / 45
- İşbirliği Teklifleri / 47

Başkandan

Yeni Bir Yıla Girerken

Faik YAVUZ

Yönetim Kurulu Başkanı

Ankara Ticaret Borsası, 2013 yılında hedeflediği yatırımları gerçekleştirerek önemli bir konuma yükseldi. Yönetim olarak hedeflediğimiz projelerin sonuncusu olan "Hizmet Binamızı" da tamamlayarak, hizmete açtık.

Bildiğiniz gibi, Ankara Ticaret Borsası'nın hedefleri içinde yer alan, Canlı Hayvan Borsası, Et Kombinası, ATB İş Merkezi, Ahıboz Çelik Silo Tesisleri, ATB Satış Salonu, Et Borsası gibi tesisler peş peşe tamamlanarak Türkiye Ekonomisinin hizmetine girmişti. Son olarak, üyelerimize daha sağlıklı hizmet vermek üzere bir "Hizmet Binası" ile yaptıklarımızı taçlandırmak istemiştik.

Bu yılın son günlerinde hizmete açtığımız "Hizmet Binamız" sadece bir hizmet binası olarak düşünülmemelidir. Binamız teknik ve bilişim sistemlerinin sonuna kadar kullanıldığı, sosyal amaçlı çalışmalara zemin hazırlayacak şekilde planlanmış ve gerçekleştirilmiştir.

Herşeyden önce, Ankara'ya, dolayısıyla Türkiye Ekonomisine kazandırılan tüm alt yapı yatırımlarıyla gerçek anlamda borsacılık yapılması hedeflenmiştir. Ankara Ticaret Borsası, Türk Ekonomisinin kanayan yarası olan "Kayıtdışı Ekonomini"nin sonlandırılmasında bu tarihten itibaren önemli bir yer tutacaktır.

Kurulan bilgisayar sistemleriyle, tüm tesisler bir birine bağlanmış ve bunun doğal bir sonucu olarak, yapılan tüm ticari faaliyetler anında kayıt altına alınmaktadır. Kotasyon listemizde olan ürünlerin yanısıra kotasyon dışı ürünlerin de kayıt altına alınmasıyla kayıp ve kaçaklar artık önlenabilmektedir.

Bugün Ankara Ticaret Borsası, alt yapı olarak gereken tüm tesis ve yapılanmayı tamamlamıştır. Bunda sizlerin de katkısı büyüktür. Meclisiyle, Yönetimiyle ve Komiteleriyle tam bir uyum içinde çalışan Ankara Ticaret Borsası, örnek bir çalışma içindedir.

Tamamlamakta olduğumuz 2013 yılının şu son günlerinde, gelecek olan 2014 yılını umutla bakıyoruz. Ülkemiz ekonomisi, dış gelişmelere bağlı olarak, sıkıntılı bir süreç geçirmektedir. Ancak, tüm olumsuzluklara rağmen, düşük seviyede de olsa büyümesini sürdürmekte, bütçe disiplini çerçevesinde, güçlü finans yapısıyla örnek gösterilmektedir.

Türkiye kesintisiz olarak büyümesini sürdürmelidir. Çünkü, her yıl çalışma ordusuna katılan okumuş ve eğitilmiş gençlerine istihdam yaratmalıdır. Gücünü genç nüfusundan alan Türkiye, geleceğe daha bir umutlu ve daha büyük beklentilerle bakmaktadır.

Değerli üyelerimiz, değerli çalışma arkadaşlarım.

Bu vesileyle hepimize mutlu bir yıl diliyor, gelecek olan 2014 yılının sizlere sağlık ve mutluluk getirmesini temenni ediyorum.

Ankara Ticaret Borsası Meclisi yılın son toplantısını komitelerle birlikte yaptı

2014 zor bir yıl olacak

ATB Meclis ve Komite Üyelerine bir konferans veren TOBB-ETÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Fatih Özatay “2014 yılının sıkıntılı geçeceği bugünden belli olmuştur” dedi.

Toplantıda bir konuşma yapan Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz da, hükümetin 2014 yılı bütçesi OVP çerçevesinde hazırlandığına dikkat çekti.

ATB'nin 2013 yılı faaliyet raporu meclis üyelerinin oy birliğiyle onaylanırken, 2014 bütçesi de kabul edildi.

Ankara Ticaret Borsası Meclisi yılın son toplantısını meslek komiteleriyle birlikte yaptı. ATB'nin yeni hizmet binasında gerçekleştirilen toplantıda ATB'nin 2013 yılı faaliyet raporu onaylanırken, 2014 yılı bütçesi de kabul edildi.

Prof. Dr. Özatay konferansı

ATB Meclis ve komiteler müşterek toplantısı öncesi, üyelere bir konferans veren Prof. Dr. Fatih Özatay 2014 yılının, zor bir yıl olacağı bugünden belli olmuştur dedi. Prof. Dr. Özatay, ABD ve Avrupa Birliği ülkelerinin içinde buldukları mali krizden aradan yıllar geçmesine rağmen çıkmadıklarına dikkat çekerek, “Türkiye, dış geliş-

melerden olumsuz şekilde etkileniyor” şeklinde konuştu.

Türkiye’de ve dünyada büyümede istikrarın en büyük sorun olduğuna dikkat çeken Prof.Dr. Özatay, 2002-07 dönemindeki büyüme hızına ulaşamadığına dikkat çekerek, “Dünya, 1990-2001 döneminde yüzde 3.1, 2002-2007 döneminde yüzde 4.5 ve 2008-2012 döneminde ise yüzde 2.9 oranında büyürken, Türkiye aynı dönemlerde yüzde 3.4, yüzde 6.8 ve 3.2 oranında büyüme göstermiştir” dedi.

Türkiye’nin kırılganlıkları

Türkiye’nin kısa vadeli dönemlerdeki kırılganlıklarını özetlerken şu görüşlere yer verdi:

“2001 krizinden sonra makro-ekonomik istikrarı sağlamak üzere önemli bir mesafe alındı. Bazı önemli reformlar gerçekleştirildi. Bu sayede geçmişle kıyaslanmayacak ölçüde düzgün bir bütçemiz ve düşük kamu borcumuz var. Bankacılık sektörümüz de o yıllara kıyasla çok daha sağlam. Ancak küresel kriz ve sonrasında yaşananların gösterdiği

gibi iki önemli kırılganlık var hala. Tasarruf oranımız düşük ve son yıllarda daha da düşme eğiliminde. Bu nedenle, iddialı olmayan bir yatırım/GSYH oranını gerçekleştirmek için bile önemli ölçüde dış kaynak bulmamız gerekiyor. Bu kırılganlıklar Türkiye’yi net sermaye girişlerine karşı çok hassas kılıyor. Gelirimizden fazla tüketim ve yatırım yapıyorsak dış denge negatif oluyor bu da cari açığa neden oluyor.”

ABD Ekonomisi

Konuşmasının ikinci kısmında ABD’deki ekonomik gelişmelere yer ver Prof. Dr. Özatay, sözlerini şöyle sürdürdü:

“ABD Merkez Bankası (FED) küresel krizden bu yana üç kez parasal genişlemeye gitti. Bunlardan sonuncusu 2012 sonunda başladı. Üçüncü parasal genişleme programı çerçevesinde ayda 85 milyar dolar mali varlık aldı. Bu işlemler sonucunda

bilançosu 3 kattan fazla büyüdü. Bu durum FED'in bu zamana kadar gerçekleştirdiği en büyük parasal gelişme programı oldu. Bunun ekonomimiz üzerine etkilerine aşağıda değineceğiz.”

Avrupa Birliği

Avrupa Birliği ülkeleri arasında tek bir para politikası olmadığına dikkat çeken Özatay, “AB içinde çok sayıda maliye politikası ve çok sayıda bankacılık sektörü düzenleme ve denetleme otoritesi var dedi. Bu durumun Finansal istikrar ve fiyat istikrarı açısından sıkıntı yarattığına değinen Prof.Dr. Özatay, Çokluk işleri zorlaştırıyor, oysa bunların uyum içinde olması gerekir. Tek bir kur var. Ancak birim işgücü maliyetleri çok farklı. Euro bölgesi içinde önemli rekabet farklılıkları yaratıyor.” Şeklinde konuştu.

2014'de Türkiye Ekonomisini neler bekliyor

2014 yılında Türkiye ekonomisini Amerika Merkez Bankası (FED) ile Avrupa Merkez Bankası'nın (ECB) alacağı kararların etkileyeceğine dikkat çeken Prof. Dr. Özatay sözlerini şöyle tamamladı:

“FED ve ECB'nin alacağı kararlar çok önemli ancak ikinci derecede önemli kriterlerde aynı derecede önem arz ediyor. Bu kriterleri; yurtiçinde seçimlerin yapılacak olması, enerji fiyatlarındaki gelişmeler, özellikle ham petrol fiyatları ve Türkiye'nin komşularıyla olan ilişkileri şeklinde sıralamak mümkündür. İç ve dış gelişmelerin ışığında oluşabilecek iyi ve kötü senaryoların sonuçlarını satır başlarıyla şöyle sıralamak mümkündür:

- FED üçüncü parasal gevşemeyi yıl içinde kademeli olarak azaltarak sıfırlayacak. Politika faiz haddini değiştirmeyecek.
- ABD'de Cumhuriyetçilerle Demokratlar kavgalarına devam edecekler ama her seferinde 'vakit geçmeden' anlaşacaklar.

- Avrupa deflasyona düşmeyecek. Çok yavaş da olsa toparlanacak.
- ECB tahvil alarak parasal genişlemeye gitmeyecek. Faiz haddini % 0'a düşürebilir.
- Sorunlu ülkelerde yürürlükteki ekonomik programlar sürdürülecek.
- Kuzey Afrika ve Ortadoğu IMF tahminleri civarında büyüyecek (2013: %2.1, 2014: %3.8)
- Ham petrol fiyatları bu yılki ortalamasının altında seyredecek (IMF yüzde 3 düşüş öneriyor).
- Türkiye'nin dış politikasında son dönemde gözlenen 'ayar' sürecekle ve ABD ile artan sorunlar azalacak.
- Kamu harcamaları 2013 içinde önemli ölçüde arttı. 2014'te aynı oranda artmayacak
- Büyüme: 2013 için resmi tahmin % 3.6. % 4 olacak gibi. 2014 büyümesinin %4'ün altında kalması beklenir.
- İşsizlik: Bu koşullar altında, işsizlik oranı bir miktar yükselir: % 10.5 dolaylarında seyreder.
- İhracat: 2013'ten daha iyi bir performans beklenir (Avrupa az da olsa büyüyor, Kuzey Afrika ve Ortadoğu'nun büyüme oranı 1.7 puan yükseliyor, kur artıyor).
- Cari açık: 2012'de GSYH'nin %6'sına düşmüştü. Bu yıl %7.3'ü civarında gerçekleşecek. Gelecek yıl

bu düzeyin çok altına düşebilir.

- Enflasyon: Bu yıl % 7.6 (yıl ortalaması) düzeyinde bitirecek gibi görünüyoruz. Bu düzey, 2006'dan bu yana gerçekleşen ortalamadan farklı değil. Enflasyonda önemli bir katılık var. 2014 ortalama enflasyonunun yüzde 7.5-8.5 aralığında gerçekleşmesi beklenebilir.

Yavuz'un sözleri

Meclis ve komiteler müşterek toplantısında kısa bir konuşma yapan ATB Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz da “ 2014 yılı ülkemiz için sıkıntılı bir yıl olacağını Hocomuz da ifade etti, durum şu anda öyle görülüyor” dedi.

Hükümetin, 2014 yılı bütçesini hazırlarken, Orta Vadeli Plan çerçevesinde mütevazı bir bütçe hazırladığına dikkat çeken Yavuz, “ 2013 yılı ekonomi karnesinde iyiler ve kötüler bir arada. Özellikle bütçe verileri, uygulanan bütçe politikaları sebebiyle başarılıdır. Ancak, enflasyon, işsizlik ve büyümede sıkıntılar yaşanmaktadır. Ümidimiz, 2014 yılının en az hasarla atlatılmasıdır” şeklinde konuştu.

Bütçe kabul edildi

ATB Meclis konuşmalarının ardından 2013 yılı faaliyet raporunu değerlendirerek, oy birliği ile kabul etti. 2014 yılı tahmini bütçesi de yine Meclis Üyelerinin oy birliğiyle kabul edildi.

ATB yeni hizmet binasında

Ankara Ticaret Borsası'nın (ATB) yine hizmet binası tamamlandı. Kurban kesilerek, dualarla hizmete açılan yeni hizmet binası, iki katı bodrumda olmak üzere, toplam 8 kattan oluşuyor.

Gemalmaz: Emeği geçenleri kutluyorum

ATB Meclis Başkanı Erol Gemalmaz, Yönetim ve Meclis'in uyumlu çalışması sonucu Türkiye Ekonomisine birçok eser kazandırıldığına dikkat çekerek, "bugün burada ilk toplantısını gerçekleştirdiğimiz, yeni hizmet binamız bu eserler dizisinin son halkası olmuştur. Bu eseri Borsamıza ve ülkemize kazandıranlara, emeği geçenlere teşekkür ediyorum" dedi.

Yavuz'un konuşması

ATB Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz da yaptığı konuşmada, ekonomiye kazandırılan tesislerin önemini belirterek şunları söyledi:

"Birçok kez belirttiğim gibi, Yönetime geldiğimizde

önümüze hedef olarak 7 büyük proje koymuştuk. Bunlar, Yenikent'te bulunan Canlı Hayvan Borsası ve Et Kombi-namız, Ahiboğ'da yapımını tamamladığımız 30 Bin Tonluk Hububat, Bakliyat ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depo-culuk Terminali, Elektronik Ürün Satış Salonu, Labora-tuar, Kantar tesisleri, ATB Et Borsası ve bugün burada toplandıığımız ATB Hizmet Binasıydı.

Sizlerin desteği ve güveniyle tümünü hem Ankara'mıza hem de ülke ekonomisine kazandırdık. Hizmet binamızı sizlere kısaca tanıtmak istiyorum. Binamız 3 bin 30 metrekaarelik bir alan üzerine oturmaktadır. Toplam kapalı alanımız 8 bin 750 metrekaaredir. İki zemin altında olmak üzere 8 katlıdır. İçinde toplantı yaptığımız bu salon, Meclis ve Müşterek toplantılarımızı gerçekleştireceğimiz salondur. Ayrıca yine bu katta komite toplantı odaları mevcuttur. 300 kişilik çok amaçlı büyük bir salonumuz da şu anda yapılıyor. Binamızda, son sistem teknolojiler kullanılmıştır.

ATB Heyeti

Cumhurbaşkanı Gül'ü ziyaret etti

Ankara Ticaret Borsası Meclis Başkanı Erol Gemalmaz, Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mustafa Bakiler, Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Sedat Akbulut, Yönetim Kurulu Üyeleri Murat Başar, Şemsettin Aktuğlu, Kemal Coşgun ve Celal Yıldırım ile Genel Sekreter Eyüp. Ş. Ömeroğlu'ndan oluşan ATB Heyet Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül'ü ziyaret ederek ATB'nin çalışmalarını hakkında bilgi verdi.

Yavuz'un sözleri

ATB Başkanı Faik Yavuz, ziyarette yaptığı konuşmada ATB'nin faaliyetlerini anlatarak, "Günümüzde borsacılığın öne plana çıktığını ve bu konuda önemli adımlar atıldığını" söyledi.

Türkiye'deki borsacılığın, gelişmiş ülkelerdeki borsacılık anlayışıyla yarışır hale geldiğine dikkat çeken Yavuz, sözlerini şöyle tamamladı:

"Bugün alt yapı olarak, borsacılıkta dünyanın önde gelen ülkeleri ile yarışabilecek duruma ulaştık.. Ankara Ticaret Borsası olarak, son yıllarda yaptığımız tesislerle, birçok ülkenin gıptayla baktığı bir seviyeye ulaşmış bulunuyoruz. Yönetim olarak, Yenikent'te kurduğumuz Canlı Hayvan Borsası ve Et Kombinasyonu ile başlayan tesislerimiz, gerek Ankara gerekse ülke ekonomisine önemli katkılar sağlamıştır. Özellikle lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsacılığı konusunda Ahıboz'da kurduğumuz Hububat, Bakliyat ve Yağlı Tohumlar Lisanslı Depoculuk Terminal tesislerimiz ve bu tesisler içinde yer

alan Elektronik Ürün Satış salonu ile akredite laboratuvarlarımızla birçok ülkeyi geride bırakacak güzeye ulaştık. Et Borsamız ve İş Merkezimiz de bu süre içinde gerçekleştirdiğimiz tesisler içinde yer almaktadır. Son olarak inşaatını tamamladığımız hizmet binası ile tüm bu yatırımlarımızı taçlandırmayı hedefledik."

ATB Heyeti Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül'e, ATB'nin çalışmaları kapsayan bir rapor ile tesislerinin fotoğraflarından oluşan bir dosya sundu.

Bakan Yazıcı'ya ziyaret

Öte yandan Ankara Ticaret Borsası heyeti Gümrük ve Ticaret bakanı Hayati Yazıcı'yı da ziyaret ederek çalışmalarını hakkında bilgi verdi.

Bakan Yazıcı kabulde yaptığı konuşmada, Bakanlık olarak Lisanslı

Depoculuk ve Ürün Borsacılığı konusunda yoğun bir çalışma içinde olduklarını söyledi.

ATB Başkanı Faik Yavuz, ziyarette yaptığı konuşmada ATB'nin faaliyetlerini anlatarak, "Hükümetin uyguladığı politikalarla borsacılığın öne plana çıktığını ve önemli adımlar atıldığını" söyledi. Türkiye'deki borsacılığın, gelişmiş ülkelerdeki borsacılık anlayışıyla yarışır hale geldiğine dikkat çeken Yavuz, "bugün alt yapı olarak, borsacılıkta dünyanın önde gelen ülkeleri ile yarışabilecek duruma ulaştık.. Ankara Ticaret Borsası olarak, son yıllarda yaptığımız tesislerle, birçok ülkenin gıptayla baktığı bir seviyeye ulaşmış bulunuyoruz. Özellikle lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsacılığı konusunda desteklerinizden dolayı sizlere teşekkür ediyoruz" dedi.

Yavuz, konuşmasında, ATB'nin Ahiboz Lisanslı depolarında, Şereflikoçhisar temsilciliği ile Et Borsasındaki işlem hacimlerine ilişkin açıklamalar yaptı.

Yazıcı'nın sözleri

Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı da ziyarette yaptığı konuşmada, ATB'nin çalışmalarını yakından izlediğini ve bildiğini belirterek, ATB'nin gerçekleştirdiği yıllık işlem

hacmiyle ülkemizin önde gelen ticaret borsaları arasında yer aldığına işaret etti. Yazıcı, Bakanlık olarak lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsacılığı konusunda yoğun bir çalışma içinde olduklarına dikkat çekti.

Lisanslı depolarla, üreticinin ürününün gerçek anlamda değerlendirilebileceğini belirten Bakan Yazıcı sözlerini şöyle tamamladı:

"Gerek lisanslı depolar, gerekse ürün ihtisas borsalarıyla önemli bir mesafe kaydettiğimize inanıyoruz. Ancak, gelinen nokta yeterli değildir. Bugün, lisanslı depo izni alan kuruluş sayımız 14'e ulaşmıştır. Hedefimiz,

yıllık rekoltemiz olan 20 milyon tonun en azından yüzde 10'luk kısmını bu depolarımızda değerlendirmektir. Akredite olan laboratuvar sayımızı da artırmak amacındayız. Tüm bunları yatığımızda üreticinin ürününü de gerçek değerine kavuşacaktır."

ATB Heyeti daha sonra Bakan Yazıcı'ya yeni binalarına taşınmaları nedeniyle üzeri Osmanlı motifleriyle süslenmiş bir ibrik hediye etti.

Gökçek'e ziyaret

Ankara Ticaret Borsası (ATB) Yönetim Kurulu, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek'i ziyaret ederek, çalışmalarını hakkında bilgi verdi. ATB Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz, ziyarette yaptığı konuşmada, "ATB olarak gelişmiş ülkelerdeki borsacılığı çok çok ilerisinde bir alt yapıyı gerçekleştirdik. Artık çağdaş borsacılığı tüm kurumlarıyla gerçekleştirecek düzeydeyiz" dedi.

ATB yönetim Kurulu olarak bugüne kadar hedefledikleri tüm çalışmalarını başarıyla tamamladıklarını belirten Yavuz "Canlı Hayvan Borsamız, Et Kombinamız, Et Borsamız, 30 bin tonluk çelik silolarımız, akredite olmuş laboratuvarımız ve satış salonumuzla, önder ve öncü bir borsa olmanın gururunu yaşıyoruz. Hedeflediğimiz son proje olan Hizmet binamızı da tamamlamış bulunuyor-

ruz. En kısa zamanda hizmetlerimize yeni binamızda devam edeceğiz” şeklinde konuştu.

Gökçek'in sözleri

Ankara büyükşehir Belediye Başkanı melih Gökçek de yaptığı kısa konuşmada, “Ankara Ticaret Borsası'nın çalışmalarını yakında izliyoruz. Bugüne kadar ekonomiye kazandırdığı tesisler sadece Ankara'ya değil, ülke ekonomisine sayısız yarar sağlamaktadır. Emeği geçenleri kutluyor ve başarılı çalışmalarının devamını diliyorum” dedi.

ATB İş Merkezi Yönetim Kurulu'nun ziyareti

ATB İş Merkezi Yönetim Kurulu, Ankara Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Faik Yavuz'u ve Yönetim Kurulu Üyelerini yeni hizmet binasında ziyaret etti.

Ziyarete, ATB İş Merkezi Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Bakiler, Yönetim Kurulu Başkan Vekilleri Ayşe Demirkazık ve Mehmet Boynueğri, Yönetim Kurulu Üyeleri Erol ceylan, Bilal Lök ve İdare Müdürü Ferhat Yılmazçoban katıldı. ATB'nin, hizmet binasının yanlarına gelmesinden dolayı duydukları memnuniyeti dile getiren ATB İş Merkezi Heyeti üyeleri, ATB Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz'a, çalışmalar hakkında bilgi verdiler.

ATB yönetim Kurulu Üyesi Murat Başar'ın da hazır bulunduğu ziyarette, ATB İş Merkezi Yönetim Kurulu Başkanı Bakiler, ATB Başkanı Yavuz'a günün anısına bir tabak armağan etti.

Gimat AŞ Yönetim Kurulu ATB'de

GİMAT AŞ ve GİMAT Birikim AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Ömer Seğmen ve Yönetim Kurulu Üyeleri ATB Başkanı Faik Yavuz ve Yönetim Kurulu Üyelerini ziyaret ettiler.

ATB yeni hizmet binasında gerçekleşen ziyarete, GİMAT AŞ ve GİMAT Birikim AŞ Yönetim Ku-

rule Başkanı Ömer Seğmen'in yanı sıra Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ahmet Ürgen, Yönetim Kurulu Üyeleri Mete Çağlayan, Fatih Çetinkaya, Ertuğrul Baştan, Muammer Yılmaz, Bilal Lök ve Muzaffer Özgedik katıldı.

Ziyarete kısa bir konuşma yapan GİMAT AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Seğmen, ATB Yeni Hizmet binasının yakınlarına gelmesinden dolayı büyük bir memnuniyet duyduklarını belirterek, “bundan sonra, üyeleri-

miz daha çabuk ve daha kolay hizmet alacaklar” dedi.

ATB Yönetim Kurulu Başkanı Yavuz'a ziyaretin anısına üzeri Türk Motifleriyle süslenmiş bir vazo hediye eden GİMAT AŞ Yönetim Kurulu Üyeleri, ATB Yeni Hizmet Binası'nın gezdiler. Ziyarete, ATB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Mustafa Bakiler, ATB Yönetim Kurulu Üyeleri Şemsettin Aktuğlu ve Murat Başar da iştirak etti.

ATB 4. Meslek Komitesi Başkanı Mehmet Boynueğri:

Gıda maddelerinin üretiminde, merdivenaltı üretim önlenmeli...

Ankara Ticaret Borsası (ATB) 4. Meslek Komitesi başkanı Mehmet Boynueğri, gıda maddeleri üretiminde denetimlerin artırılmasını isteyerek “merdivenaltı üretimin önlenmesi gerektiğini belirtti.

Türkiye'nin tarım ve tarıma dayalı sanayide önemli bir yere geldiğine dikkat çeken Boynueğri “gıda üretiminde denetim son derece yetersizdir. Ülkemizde perakendeciler dediğimiz ulusal ve yerel zincir marketleri toplam gıda satışının yüzde 75'ini gerçekleştirmektedir. Bu oran da her geçen yıl biraz daha artmaktadır, bu noktalar düzenli ve periyodik denetimlere tabi tutulursa halkın sağlığı ile oynayanlar ortaya çıkarılabilecektir” dedi. Boynu eğri, merdivenaltı üretimin önlenmesiyle birlikte kayıtdışı ekonominin ve haksız rekabetin de önüne geçilebileceğine dikkat çekti.

Kaliteli üretim

Türkiye’de üretimde taşıyıcı yoluyla kalitenin bozulduğuna da dikkat çeken Boynueğri, özellikle sütte ve dolayısıyla süt ürünlerinde böyle bir sorun yaşandığına dikkat çekerek, bir benzer sıkıntı da sıvı yağda yaşanıyor şeklinde konuştu.

Türkiye’de son yıllarda hızla ambalajlı ürünlerin tercih edilir duruma geldiğine işaret eden Boynueğri sözlerini şöyle tamamladı:

“Ambalajlı üretim bu aşamada hem tüketicinin korunması hem de sağlıklı beslenme için gerekli koşulları sağlayacaktır. Merdivenaltı üretimin önlenmesiyle, kaliteli ve sağlık

Mehmet Boynueğri kimdir?

1946 yılı Malatya Darende’de doğan Mehmet Boynueğri, 1963-1965 yılları arasında İstanbul Mahmutpaşa’da işportacılık yaptı. Ticari hayata oradan başlayarak çeşitli dallarda faaliyet gösterdi.

1965 yılında ağabeyi Hayrettin Boynueğri’nin Ankara’da kurmuş olduğu Boynueğri Kollektif şirketinde ortak olarak gıda toptancılığına başladı. 1982 yılına kadar kollektif şirketle gıda toptancılığı ve çeşitli bayilikler yaparak çalışmalarını

sürdürdü. 1982 yılında mevcut şirketi Anonim Şirket yaparak iş hayatına Boynueğri A.Ş. olarak devam etmektedir.

Ayrıca Ankara Ticaret Borsası 4. Meslek Komitesi Başkanı olarak da önemli bir görev daha üstlenmiş bulunmaktadır.

“Ambalajlı üretim bu aşamada hem tüketicinin korunması hem de sağlıklı beslenme için gerekli koşulları sağlayacaktır. Merdivenaltı üretimin önlenmesiyle, kaliteli ve sağlık üretimin önü açılacaktır.”

üretimin önü açılacaktır. Yukarıda da temas ettiğimiz gibi, üretim aşamasında taşıyıcı kaliteyi bozduğu gibi, sağlıklı üretimi de engellemekte, haksız rekabete neden olmaktadır. Bu

konuda Gıda tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın yaptığı çalışmalarını dikkatle izliyor ve devamını diliyoruz.

Komitemiz ve içinde bulunduğu meslek grubumuz bu konuda yoğun bir çalışma içindedir. Arkadaşlarımızdan gelen şikayetleri anında değerlendiriyoruz. Ancak hemen belirtmiyim ki, uluslararası piyasaların durumu ve likiditedeki darlık piyasaları küçültmüştür. Yeri üretimin artması, ithal ikamesinin desteklenmesi, yerli üreticiye gerekli teşviklerin verilmesi maliyetleri aşağıya çekecek dolayısıyla refah düzeyi de artacaktır.”

Boynueğri, ATB’nin son yıllarda gerçekleştirdiği yatırımlarla, önemli mesafeler katettiğini belirterek, başta Başkan Faik Yavuz olmak üzere ATB Yönetimini kutladığını söyledi.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Heyeti ATB'nin Ahiboz tesislerinde incelemelerde bulundu

Yerinde borsacılık eğitimi

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Heyeti ATB'nin Ahiboz tesislerinde incelemelerde bulundu, ANKARA/18 Aralık 2013-Büyük Anadolu'ya Kredi Kolaylıkları (BAKK) Projesi 3. Bileşeni kapsamında, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, İç Ticaret Genel Müdür Yardımcısı Ercan Erkiletlioğlu, Odalar ve Borsalar Dairesi Başkanı Sıddık Kaya, Tarım Ürünleri Ticareti Dairesi Başkanı Hakan Çalış ve beraberindeki genel müdürlük personeli ile Frankfurt Bankacılık ve Finans Okulu danışmanlarından Dr. Rauno Zander ve Ahmet Güney Gönüllü, Ahiboz'da yer alan TMO-TOBB

Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk A.Ş.'nin lisanslı depoları, Ankara Ticaret Borsası'nın alım satım salonu ve yetkili sınıflandırıcı laboratuvarında incelemelerde bulundu.

Tesislerde inceleme

Ziyaret kapsamında, ilk olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı yetkili sınıflandırıcı lisansı verilen ve lisanslı depolara konulacak ürünlerin analiz ve sınıflandırma işlemlerini yapmakla görevli olan laboratuvarında ürün analizleri hakkında bilgi alındı. Bu esnada lisanslı depodan çıkış işlemleri yapılan ekmeklik buğdayların yetkili personel tarafından analiz işlemleri yerinde görüldü. Laboratuvarın ardından, 2012 yılında lisans alarak faaliyete başlayan 6'sı 2500, 12'si de 1500 ton olmak üzere 18 adet çelik silodan oluşan toplam 30 bin ton kapasiteli lisanslı depolar incelendi.

Heyet tarafından burada, laboratuvarında analizi yapılan ve sınıflandırılan ürünlerin silolara yerleştirilmesi ve silolardan çıkarılması süreçleri

yakından incelendi ve lisanslı depolarda saklanan ürünleri temsil eden ürün senetlerinin düzenlenmesi ve ürünün lisanslı depodan çıkışı konusunda iptal edilmesi hakkında bilgi alındı.

Daha sonra heyet, gerek ürün senetlerinin gerekse laboratuvarında analizi yapılan ürünlerin alım satımının yapılabildiği ve işlemlerin elektronik ortamda gerçekleştirildiği Ankara

Ticaret Borsası alım satım salonunda incelemelerde bulundu. Bilindiği gibi, Gümrük ve Ticaret Bakanlığından kuruluş izni alan lisanslı depo işletmesi sayısı 14'e, lisans alarak faaliyete başlayan lisanslı depo işletmesi sayısı 4'e, toplam lisanslı depo kapasitesi 225.000 tona, yetkili sınıflandırıcı sayısının 10'a ve ürün senetleri konusunda yetkilendirilen ticaret borsası sayısı 9'a ulaşmış bulunuyor.

Erol Gemalmaz
Meclis Başkanı

2014'e Umutla Bakmak İstiyoruz

Ankara Ticaret Borsası olarak, hizmetle dolu bir yılı daha geride bırakıyoruz. Gerek Borsa camiamız, gerekse ülkemiz ekonomisi 2014 yılına büyük ümitlerle ve beklentilerle girmektedir.

Türkiye, 2013 yılını, bir önceki dönemden devreden büyük sorunları çözümlenmekle çok zaman kaybetti. Suriye sorunu, nede-reyse üçüncü senesini dolduruyor. Yüzbinden fazla kadın, çocuk, genç, yaşlı bu iç savaşta hayatını kaybetti. Koskoca bir ulustan, ülkeden kalan sadece dev bir enkaz. Savaşın tüm boyutlarını his-seden Türkiye'de bu süreçten olumsuz etkilendi ve etkilenmeye de devam ediyor.

Ülkemizde sığınmacı olarak bulunan Suriyelilerin sayısı büyük bir hızla artıyor. Resmi rakamların 600 bin, gayri resmi rakamların ise 750 kişiye ulaştığı yönünde. Ülkemize sığınan bu insanlar için sarfedilen paranın tutarı ise 2 milyar doları aşmış durumda. Hepsinden de acısı, Türkiye Suriye ile adeta bir yalnızlığa itildi. Dış ülkelerden sadece vaad geliyor ve sırtımız sıvazlanıyor.

Irak'la iyileşme sürecine giren ilişkilerimiz inişli çıkışlı bir seyir izliyor. İran ve İsrail ile durumumuz hiçte içacı değil.

Ekonomik ilişkilerimizde de tünelin ucu henüz görülüyor. Avrupa Birliği ülkeleri henüz toparlanamadı. Birkaç ülke dışında hepsinin durumu perişan. ABD ile olan ilişkiler onları ilgilendir-diği kadar bizi de ilgilendiriyor.

ABD, mali kriz ile başlayan, ekonomik krizden henüz çıkama-dı. Tüm çabalarla karşın, piyasaya sürülen tüm dolarlara karşın, ticari hayatta canlanma belirtileri yok henüz. Bunun doğal bir sonucu olarak, ABD ile ticari işbirliği içinde olan tüm ülkelerde ekonomik sıkıntılar azalmıyor aksine hergeçen gün biraz daha artıyor.

Türk ekonomisi büyüyor. Az da olsa büyüyor. Ancak, bu büyü-me yeterli değil. Daha çok büyümeliyiz. Çünkü bakıp, iş bulacağı-mız iki milyondan fazla gencimiz bizden iş bekliyor. İşsizlik sosyal bir yara. Bunun çözebildiğimiz gün, Türkiye'yi kimse tutamaz.

Türkiye'nin potansiyeli çok büyük. Gerçek anlamda, yeni bir ekonomik sıçramayı gerçekleştirmeliyiz. Dünyada birçok ülkenin dibe vurduğu bugünlerde, Türkiye yapacağı bir sıçramayla, çok önemli bir mesafe katedebilir. Dileğimiz bunun biran önce ger-çekleştirilmesidir.

Bu vesileyle, ülkemize ve camiamıza hayırlı bir yıl diliyor, hepinize sağlıklı mutlu günler temenni ediyorum.

Türkiye’de Ticaret Borsaları Nedir ve Ne İş Yapar?

Eyüp Ş. ÖMEROĞLU
ATB Genel Sekreteri

Ülkemizde dayanağını anayasa-
dan alan, kanunla kurulan, temel amacı ve kuruluş nedeni üyelerinin menfaatlerini korumak, onların işlerini kolaylaştırmak, faaliyetlerini geliştirmek ve çağdaş dünyada daha sağlam ve kalıcı olabilmeleri için bireysel güç ve çaba ile yapılamayan iş ve işlemleri yapabilmelerine imkan sağlamak için kurulan, kısacası üyeleri için var olan meslek kuruluşları, zaman zaman politikacılar, basın, yönetimlere muhalif olan gruplar ve üyeleri tarafından eleştirilmekte ve bu kurumların “ne iş yaptığı ve kime ne yarar sağladığı” sorgulanmaktadır.

Anayasanın 135 inci maddesine dayanarak 5174 sayılı Türkiye

“Ülkemizde, gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde ön plana çıkmış bir ticari mal ve ticari alan söz konusu olmadığı için ticaret borsacılığı yöresel tarım ürünleri ticaretinin takip edilip, bu ürün ticaretine sağlanan vergisel avantajlar nedeniyle tescillerinin yapıldığı kurumlar olarak algılanmaktadır.”

Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu’na göre kurulan Ticaret Borsaları da bu eleştirilerden ve sorgulamalardan nasibini almak-

tadır. Bu yazımızda; ticaret borsalarının kuruluş tarihçesi, özellikleri, fonksiyonları, günümüz uygulamaları özetlenerek, yazı başlığının cevabı aranacaktır.

Ticaret Borsalarının Ülkemizdeki Tarihçesi

Türkiye’de Ticaret Borsacılığı, 1891 yılında İzmir Ticaret Borsasının kuruluşu ile başlamıştır. 1925 tarihinde yayımlanan 655 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları Kanunundan sonra ticaret borsalarının sayısı hızla artmıştır. 11 Ocak 1943 tarihinde yürürlüğe giren 4355 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları, Esnaf Odaları ve Borsa Kanununun yürürlüğe girmesiyle o zamana kadar ticaret ve sanayi odalarının birer şubesi şeklinde kurulan ve çalışan ticaret borsaları ayrı tüzel kişilikler olarak yapılanma imkânına kavuşmuştur.

Bu kurumlar daha sonra 5590 sayılı yasa ile düzenlenmiş olup, bu gün halen yürürlükte olan 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Borsalar Birliği ve Odalar ve Borsalar Kanununda kuruluşu, işleyişi, görev ve yetkileri belirlenmiş, tanımı da bu kanunda yapılmıştır.

Buna göre; “Ticaret Borsaları, bu kanunda yazılı esaslar çerçevesinde ‘borsaya dahil maddelerin alımı, satımı ve borsada oluşan fiyatların tespit, tescil ve ilanı işleriyle meşgul olmak üzere kurulan kamu tüzel kişiliğine sahip kurumlardır” şeklinde

1927 yılında kurulan Ankara Ticaret Borsası'nın ilk hizmet binası

tanımlanmıştır. Biz bu kısa yazımızda, ticaret borsacılığını yakından tanımak için yasadaki unsurları ayrı ayrı irdelemek yerine ülkemizde algı ve uygulamaya temas edip, uluslararası düzeydeki borsacılığı anlamaya ve ülkemiz borsacılığını bu çerçevede değerlendirmeye çalışacağız.

Ülkemizde, gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde ön plana çıkmış bir ticari mal ve ticari alan söz konusu olmadığı için ticaret borsacılığı yöresel tarım ürünleri ticaretinin takip edilip, bu ürün ticaretine sağlanan vergisel avantajlar nedeniyle tescillerinin yapıldığı kurumlar olarak algılanmaktadır. Ama aynı zamanda uygulama da çoğunlukla bu sınırlar içinde kalmıştır.

Ancak genel anlamda ticaret borsalarındaki bu algı doğru değildir. Çünkü borsaların tanımı ve fonksiyonları bu denli sınırlı ve sığ değildir, zaten olmamalıdır. Bu nedenle, ticaret borsalarını, dünya uygulama ve örnekleri dikkate alarak tanımlamak gerekmektedir.

Ticaret Borsalarının Özellikleri

Ticaret borsaları, standardı oluşturulabilen her türlü ticari emtianın numuneleri üzerinden toptan alım satımının yapıldığı, ürün fiyatlarının serbest piyasa şartlarında olduğu,

Özellikle tarım ürünlerinin ticaretinde lisanslı depoculuk sistemiyle, önemli ticari altyapılar kurulmaya başlanmış ve bu sayede fiziksel ve kimyasal özellikleri ile kimliklendirilmiş yeri ve miktarı belirlenip garanti altına alınmış ürünleri temsil eden, ürün senetleri alınıp satılmaya başlanmıştır.

bu fiyatların tescil ve ilan edildiği, sınırlı ölçüde de olsa kamusal yetkileri kullanan yetki ve sorumlulukları kanun ile belirlenmiş meslek kuruluşlarıdır. Bu tanımlamadan hareketle, ticaret borsacılığında bahsedebilmenin temel şartlarını,

1. Öncelikle ticaretin yapılabileceği fiziki alana sahip olması,
2. Bu alanlarda ticareti yapılacak malların standardize edebilmesi,
3. Ürünlerin fiyatlarına piyasa şartları dışında herhangi bir müdahalenin olmaması,
4. Ticaretin kurallarının yasa ile belirlenmiş olması,
5. Ticaretin belli niteliklerine sahip

ticaret erbabinca yapılması, Şeklinde belirlemek mümkündür.

Ticaret Borsalarının İşlevleri

Bu temel şartlara sahip olan ve uluslararası kural ve standartlarda kurulup işletilebilen borsalar;

1. Ticarete konu olan ürünlerin standardının oluşturabildiği ölçüde üretici, tacir ve tüketici nezdinde ürün güvenliği sağlayacaktır.
2. Fiyatlar, ticari rekabet şartlarında olduğu için ticari güven oluşacaktır.
3. Ticarete konu olan ürüne ilişkin her türlü kayıt aranıp takip edileceği için ekonomide kayıt dışılık önlenip haksız rekabet ortadan kalkacaktır.
4. Borsada işlem gören ürünlerin bölgesel, ulusal ve uluslararası nitelik ve tanınırlığına göre, borsanın bulunduğu şehre, bölgeye veya ülkeye önemli bir kimlik kazandırarak ekonomik gelişmesine katkı sağlayacaktır,
5. Borsa işlemlerinin derinliğine ve ürünün niteliğine göre genel kabul gören ticari usul ve teamüller oluşturacaktır.

Ülkemiz Ticaret Borsacılığının Değerlendirilmesi

Ülkemiz borsacılığını değerlendirirken, özet olarak belirtilen borsacılık şartlarına ve var olan uygulamaların doğurduğu sonuçlara bakarak bir kanaat sahibi olmak daha doğru olacaktır.

Bu gün ülkemizde, 58'i il,55'i de ilçelerde olmak üzere 113 adet ticaret borsası bulunmaktadır. Ancak ABD'nden bile fazla olan bunca sayıya rağmen, birkaç büyük il borsası ve belli sayıda tarım ve hayvancılık ürününün bölgesel düzeydeki ticareti dışında uluslararası düzeyde bir borsacılık faaliyeti gösterilememektedir. Elbette bu sonuç, ülkemiz sanayisi, tarımı ve ticaretinin gelişim süreçleriyle doğrudan ilişkilidir.

Bunun sebeplerine kısaca değinmek gerekirse;

1. Öncelikle ülkemiz bu güne kadar, herhangi bir sanayi ürünün uluslararası düzeyde üretim ve ticaretinin merkezi olamadığı için ülkemizde sınai mamül hiçbir zaman ticaret borsacılığının kotasyon listelerine ve ilgi alanına girmemiştir.
2. Ticaret borsacılığı sadece tarım ve hayvancılık ürünlerinde yapılabilmıştır. Ancak bu ürünlerimizde standardize olabilme özelliklerin yeterli olmaması nedeniyle numune üzerinden toplam ticareti yapıp geçerli bir fiyattan bahsedilmemiştir.
3. Ülkemizde, ulusal ve uluslararası ticarete konu olabilecek miktarlarda üretilen ürün fiyatlarının yakın bir zamana kadar devletçe tespit edilmesi ve devletin alıcı olarak piyasaya girmiş olması nedeniyle borsalara fiyat oluşturma imkanı tanımamıştır.
4. Piyasanın bir talebi olmadığı için, ürünlerin standardını belirleyip ilan edebilecek ulusal ve uluslararası alanda kabul gören bir yetkili sınıflandırıcı otorite ve kuruluş söz konusu olmamıştır.

FF *Dünya örneklerine uygun olarak satış salonları yapabilen, buralarda alıcı ve satıcıyı buluşturabilen borsalar kuruldukları şehirleri salonlarında ya da borsalarında işlem gören ürünlerde başat referans piyasa haline getirerek şehrin ekonomik gelişmesinde ve ticari kimliğinde önemli gelişmelere vesile olmaya başlamışlardır.*

5. Borsalar, mali imkansızlık nedeniyle kendilerine ticari alan alt yapısı oluşturamamış, kurumsal vizyon ve kapasitelerini geliştirip yenileyememişlerdir. Bunun sonucu olarak; ticaret borsacılığı, özellikle, tarım ve hayvancılık sektörüne verilen prim ve teşviklerin denetlenmesi ve bu sektörde vergi kaçığının önlenmesi için bir anlamda devletçe görevlendirilen ve karşılığında tescil ücreti alması sağlanan kurumlar olarak anlaşılmıştır.

Bu gerçeğe rağmen ülkemizde ticaretin libelleşmesi, buna paralel olarak ürünlerin ve ticaretin aynı

zamanda tüketici haklarının uluslararası kurullarla yüzleşip, evrensel kurullar çerçevesinde konumlanma zorunda kalması, artık ticaret borsacılığın da dünya uygulamaları paralelinde yeniden yapılanma gereğini ortaya çıkarmıştır.

Nitekim devlet istisnai birkaç tarım ürünü dışında fiyat belirleme ve ürün alım uygulamalarından vazgeçmiştir. Belirlenen fiyatlar da, belli miktarlarla sınırlı müdahale veya referans fiyatı düzeyinde kalmıştır.

Ürünlerimizin yabancı ürün rekabeti karşısında tutunabilmesi için verimlilik, kalite ve standartlarının oluşturulmasına büyük önem verilmiş ve bu konuda ciddi mesafeler alınmıştır.

Özellikle tarım ürünlerinin ticaretinde lisanslı depoculuk sitemiyle, önemli ticari altyapılar kurulmaya başlanmış ve bu sayede fiziksel ve kimyasal özellikleri ile kimliklendirilmiş yeri ve miktarı belirlenip garanti altına alınmış ürünleri temsil eden, ürün senetleri alınıp satılmaya başlanmıştır.

Ankara Ticaret Borsası başta olmak üzere bazı borsalar Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca Lisanslanmış lisanslı Depo inşa etmiş bu sistemin çalışması için gerekli olan lisanslı

kantarları, yetkili sınıflandırıcı laboratuvarları, elektronik ürün senedi satış salonları kurmuştur. Bu altyapıya sahip olan borsalar yine ilgili bakanlıkça “ürün ihtisas” borsacılığı yapmak konusunda yetkilendirilmiştir.

İşte tüm gelişmeler karşısında bir çok ticaret borsası kendisini sorgulamaya başlamış olup imkânları nispetinde yeniden yapılanma ve çağdaş borsacılığa uyum sürecine girmiştir.

Bu bağlamda birçok borsa bölgesel düzeyde de olsa ürün satış salonları yapmıştır. Ürünün niteliğine göre pazar yerleri oluşturmuştur.

Dünya örneklerine uygun olarak satış salonları yapabilen, buralarda alıcı ve satıcıyı buluşturabilen borsalar kuruldukları şehirleri salonlarında ya da borsalarında işlem gören ürünlerde başat referans piyasa haline getirerek şehrin ekonomik gelişmesinde ve ticari kimliğinde önemli gelişmelere vesile olmaya başlamışlardır.

Yine ticaret borsalarının ürün kalite ve verimliliğini artırıcı, ticareti kolaylaştırıcı projelere katkılarını küçümsememek gerekir.

Kayıt dışılığın önlenmesinde devletin yüklediği yükü bihakkın yerine getiren borsalar, bir taraftan kamuya ciddi ölçüde yardımcı olmakta, diğer taraftan kamu nezdindeki işlem güvenilirliği nedeniyle üyelerine mali denetim güvenliği sağlamaktadırlar.

Bütün bu fonksiyon ve özelliklerin yanı sıra borsalar, tacirin ticari hayatını düşünen bir meslek örgütü olması nedeniyle, çağdaş dünyada gerekliliği tartışmasız kuruluşlardır. Bu tür meslek kuruluşları bir bakıma sigorta sistemi gibidir. Sigorta sisteminde prim yatıran herkes bunun karşılığını hemen almayacaktır. Ancak, ihtiyaç hâsıl olunca karşılığı katbekat alınacaktır. Bu nedenle, her tacirin gerek topluca gerekse bireysel olarak örgüt gücüne ihtiyaç

duyduğu anda, örgütü yardımına gelebilecekse, bu örgütün gerekliliğini kimse tartışmayacaktır. Bunun örnekleri oldukça fazladır. Kurumların varlığını tartışan veya sorgulayan kişi ve kurumların özet olarak temas ettiğimiz hususları göz önüne alarak değerlendirme yapmasında fayda olacağı kanaatindeyim.

Sonuç:

Ülkemizde devletin ekonomik hayattaki, alıcı ve satıcı sıfatları büyük ölçüde terk edip daha çok düzenleyici denetleyici ve teşvik edici bir konuma gelmesi, bunun sonucunda serbest piyasa şartlarının gelişmeye başlaması, uluslararası ticaretin ürünlerde verimlilik kalite ve standardı yükseltmesi nedeniyle ürün

borsacılığının gelişmesi için büyük bir fırsat doğmuştur.

Kurumsal kapasite, ticari altyapı ve vizyonunun bu gelişmeler parantezinde oluşturulabilen ticaret borsaları hem kendileri hem şehirlerini geliştirebilecek bir potansiyel imkâna kavuşmuştur.

Sonuçta, bu potansiyel imkânları harekete geçiren ve kullanabilen borsalar, büyüyecek, gelişecek ve gerçek anlamda borsacılık yapacaklardır. Bu sayede üretici, tüccar, kamu ve ülke kazanacaktır. Aksi halde çağdaş kurallara uygun olarak değişimi ve dönüşümü gerçekleştirilemeyen piyasanın ve ekonomik hayatın sunduğu imkânlardan yararlanamayanlar tarih sahnesinde yerlerini alacaklardır.

Bu durumda, ticari hayatın, ürünlerin ve işletmelerin, kentlerin ve ülkenin ticari vizyonunun oluşmasında ve gelişmesinde önemli ve çağdaş bir enstrüman olan, ticari rekabetin oluşmasında, ürün ve fiyat güvenliğinin sağlanmasında, tüketicinin korunmasında, ekonomide kayıt dışılığın önlenmesinde hayati fonksiyonları olan Ticaret Borsalarını eleştirmek ya da sorgulamak yerine bu kuruluşlardaki eylemsizliği ve imkansızlığı sorgulamak ve bu kurumları gerçek fonksiyonlarını yapar hale getirmek daha doğru olacaktır.

Ticarette, “e-Defter ve e-Fatura” dönemi

Yeminli Mali Müşavir Mahmut Kutlucan tarafından verilen seminerde, uygulama ve karşılaşılan sorunlar ele alındı.

Yeminli Mali Müşavir Mahmut Kutlucan, Ankara Ticaret Borsası Meclis Üyelerine E Fatura ve e defter Uygulamalarına ilişkin bir bilgilendirme semineri verdi. Bilindiği gibi, Maliye Bakanlığı'nın hayata geçirdiği ve bazı sektör ve mükellef gruplarına zorunluluk getiren e-fatura uygulaması için yasal başvuru süresi 2 Eylül 2013 tarihinde sona ermiş bulunuyor. Konu ile ilgili açıklamalarda bulunan Serbest Mali Müşavir Kutlucan, e-fatura uygulamasına toplam 20 bin 459 mükellefin başvurduğunu söyledi.

Açıklamalarında, Maliye Bakanlığı 421 sıra No'lu VUK Tebliği ile bazı mükelleflere e-fatura düzenleme ve e-defter tutma zorunluluğu getirdiğine dikkat çeken Kutlucan, bu kapsama giren ve e defter ile e fatura düzenlemek zorunda olan mükellefleri şöyle sıralandırdı:

“1) 5015 Sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlar,

2) 5015 Sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlardan 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 25 milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlar,

3) 4760 Sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (III) sayılı listedeki (söz konusu listede alkollü içki, tütün mamulleri, kolalı gazozlar yer

almakta) malları imal, inşa veya ithal edenler,

4) 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal edenlerden 2011 takvim yılında mal alan mükelleflerden 31/12/2011 tarihi itibarıyla asgari 10 milyon TL brüt satış hasılatına sahip olanlar e-defter tutup, e-fatura düzenlemek zorundadır.”

Konu ile ilgili listelerin yayınlandığını belirten Kutlucan sözlerine şöyle devam etti:

“5015 sayılı Petrol Piyasası Kanunu kapsamında madeni yağ lisansına sahip olanlar ile 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (III) sayılı listedeki malları imal, inşa veya ithal eden mükelleflerin listeleri www.gib.gov.tr ve www.efatura.gov.tr internet adreslerinde yer almak-

ta. Ayrıca söz konusu listeler 58 sıra No'lu VUK sirküleri ekinde de bulunmaktadır.

Zorunluluk kapsamına giren mükelleflerin:

- Elektronik fatura uygulamasına 2013 takvim yılı (1/9/2013 tarihi itibarıyla Gelir İdaresi Başkanlığı'na başvuru tamamlanmıştır.)

- Elektronik defter uygulamasına ise 2014 takvim yılı (elektronik defter yazılımlarını kendi geliştiren mükelleflerin 1/9/2014 tarihi itibarıyla elektronik defter test süreçlerini başarı ile tamamlamış olmaları gerekmede) içerisinde geçmeleri zorunludur.

Elektronik olarak düzenlenmesi gerekirken kağıt olarak düzenlenen faturalar hiç düzenlenmemiş; elektronik ortam yerine kağıt olarak tutulmuş defterler ise hiç tutulmamış sayılacak.

Elektronik fatura ve elektronik deftere ilişkin olarak 421 Sıra No'lu V.U.K. Genel Tebliği ile getirilen zorunluluklara uymayanlar hakkında, Vergi Usul Kanununun ceza hükümleri tatbik olunur.

Elektronik fatura uygulamasına dâhil olma zorunluluğu getirilen mükellefler elektronik fatura uygulamasına kayıtlı olan diğer mükelleflere kâğıt ortamında fatura düzenleyemezler; düzenlemeleri halinde kâğıt ortamında düzenlenen bu faturalar hiç düzenlenmemiş sayılır. (V.U.K.'un 353/1'e göre özel usulsüzlük cezası kesilir.)

Elektronik fatura uygulamasına dâhil olma zorunluluğu getirilen mükelleflerin elektronik fatura uygulamasına kayıtlı olan diğer mükellefler tarafından gönderilen elektronik faturaları almaları zorunludur. Bu zorunluluğa uymayan mükellefler hakkında Vergi Usul Kanununun ilgili hükümlerinde belirtilen fatura almayan mükelleflere V.U.K.'un 353/1'e göre özel usulsüzlük cezası kesilecektir."

E-fatura uygulamasına geçecek mükelleflerin üç farklı yöntemden dilediğini seçmesinin mümkün olduğuna dikkat çeken Kutlucan sözlerini şöyle tamamladı:

1- Gelir İdaresi Başkanlığı E-Fatura Portal Yöntemi

Portal Yöntemi Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından www.efatura.gov.tr internet adresinden ücretsiz olarak sunulan bir e-fatura uygulaması hizmetidir. Bu yöntem ile mükellefler faturalarını GİB Portal üzerinden manuel olarak oluşturabilir veya kendi bilgi işlem sistemlerinde Başkanlığın belirlediği formatta oluşturup Portal hesaplarına yükleyebilirler.

2- Özel Entegrasyon Yöntemi

Başkanlık'tan özel entegrasyon izni almış mükelleflerin bilgi işlem sistemleri kullanarak da mükellefler e-fatura uygulamasından yararlanabilirler. Bu durumda mali mührünü

ürettiren mükellefler, Başkanlık'tan özel entegrasyon izni almış kurumlara başvuru yaparak uygulamaya dahil olabilirler. Özel entegrasyon izni için başvuran mükelleflerin testleri devam etmekte olup, testlerini başarı ile tamamlayarak Başkanlık'tan özel entegrasyon izni alan kurumlar www.efatura.gov.tr internet adresinden yayınlanmaya başlanmıştır. Yazımızın hazırlandığı 25.09.2013 tarihine kadar 13 firma özel entegrasyon izni almıştır.

3- Bilgi İşlem Sisteminin Entegrasyonu Yöntemi

Bu yöntem, kendilerine ait bilgi işlem sistemini Başkanlığın sistemine entegre ederek 7/24 kesintisiz bağlantı sağlayabilecek mükelleflerin kullanabilmeleri amacıyla geliştirilmiştir. Bu yöntemle başvuran mükellefler başvuru dilekçelerinde e-Fatura uygulamasından entegrasyon yöntemi ile faydalanmak istediklerini belirtmek zorundadırlar. Mükellefler isterler ise başvuru dilekçesinde belirtmek şartıyla, entegrasyon çalışmaları tamamlanana kadar Portal hesaplarının kapatılması talep edebilirler. Bu süre hiçbir hal ve koşulda 421 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği'nde belirtilen 31.12.2013 tarihini geçemez. Bu tarihe kadar entegrasyonunu tamamlayamayan mü-

kellefler faturalarını GİB Portal üzerinden düzenlemek zorundadırlar.

Vergi Usul Kanununun 253'üncü ve 256'ncı maddesi hükümlerine göre mükellefler, gerek düzenledikleri gerekse adlarına düzenlenen faturaları, yasal süreler dahilinde muhafaza ve istendiğinde ibraz etmekle yükümlüdürler.

Muhafaza ve ibraz yükümlülüğü, arşivlenen faturaların doğruluğuna, bütünlüğüne ve değişmezliğine ilişkin olan her türlü elektronik kayıt ve veri, veritabanı dosyası, saklama ortamı ile doğrulama ve görüntüleme araçlarının tümünü kapsamakta olup, e-Faturalara istendiğinde kolaylıkla erişilebilmeyi, anlaşılabilir ve eksiksiz bir biçimde görüntüleyebilmeyi ve faturaların okunabilir kâğıt baskılarını üretebilmeyi sağlayacak biçimde yerine getirilmelidir.

421 Sıra No'lu V.U.K. Genel Tebliği ile mükelleflere ait e-Faturaların saklanması ile ilgili olarak şirketler hem kendi bünyelerinde hem de üçüncü kişiler nezdinde elektronik saklama yapılabilmesine imkanı tanınmıştır. Başka mükelleflerden elektronik saklama hizmetinin alınması mükelleflerin elektronik faturalarının muhafaza ve ibraz sorumluluğunu ortadan kaldırmayacaktır.

BALO ilk seferine başladı

“ Hisarcıklıoğlu, "Biz de elimizi taşın altına koyduk. Özel sektörün önünü açacak mekanizmaları sağladık. 7 sınır kapımızı modernize ederek tırların bekleme süresini yarı yarıya indirdik. Bu da yılda 450 milyon lira demektir. Bunun karşılığında Türkiye'nin imajı değişti" dedi. **”**

TOBB ile bağlı oda ve borsaların katılımıyla 93 ortaklı kurulan Büyük Anadolu Lojistik Organizasyonlar A.Ş. (BALO) tarafından düzenlenen Anadolu'dan Avrupa'ya ilk özel teşebbüs blok tren seferleri başladı. Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım'ın da katıldığı ilk trenin yola çıkış töreninde konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, projenin Türk özel sektörünün rekabet gücünü artıracığını vurgulayarak, "Ulaşım ağı vücuttaki damarlar gibidir. Damarlar iyi çalışmazsa sistem tıkanır. Ülkede

ulaşım ağı bozuk olursa ekonomi büyüyemez" dedi.

Anadolu'dan Avrupa'ya ilk defa tarifeli blok tren seferleri ile konteyner taşımacılığını başlatan BALO projesinin açılış töreni Manisa'da TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım ve TCDD Genel Müdürü Süleyman Karaman'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

Hisarcıklıoğlu törende yaptığı konuşmada Manisa'nın kurtuluşunun 91. yıl dönümünde Türkiye'nin

geleceği açısından önemli bir dönüm noktasına şahitlik ettiğini söyledi.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Binali Yıldırım'a Türk özel sektörü adına teşekkür eden Hisarcıklıoğlu, son dönemde Türkiye'nin ekonomik alanında elde ettiği başarının altında güven ve istikrar ortamında yapılan reformlar ile ulaşım ve iletişimde yapılan yatırımlar olduğunu vurguladı. Hisarcıklıoğlu, ticaret için para, iletişim ve yolun gerektiğine işaret ederek, "Bunun ikisi ulaştırma ve iletişim sayın Bakanımızda. Ulaşım ağı vücuttaki damarlar gibidir. Damarlar iyi çalışmazsa sistem tıkanır. Ülkede ulaşım ağı bozuk olursa ekonomi büyüyemez. Siz bu alanda bir devrim gerçekleştirdiniz. Türkiye'nin tıkanan tüm damarlarını açtınız. Sizi özel sektör adına alkışlıyorum" diye konuştu.

Ş.Koçhisar YİBO öğrencilerine giyim ve kırtasiye yardımı

Ankara Ticaret Borsası'nın her yıl düzenli bir şekilde Şereflikoçhisar Yatılı İlköğretim Okulu Öğrencilerine yaptığı giysi, ayakkabı, kişisel kullanım ve temizlik ürünleri ile kırtasiye yardımı bayram öncesi gerçekleştirildi.

37 kalem muhtelif malzemeden oluşan yardım malzemelerinin teslim törenine ATB Yönetim Kurulu Üyeleri, Şemsettin Aktuğlu, Kemal Coşgun, Murat Başar ile Genel Sekreter Eyüp Şenal Ömeroğlu katıldı.

Şereflikoçhisar Yatılı İlköğretim Okulu öğrencileri tarafından sevinçle karşılanan malzemelere ek olarak bu yıl yine her öğrenciye eğitici ve öğretici oyuncak bilgisayar tableti ile sınavlara hazırlık test kitaplarından da hediye edildi.

TOBB Ticaret Borsaları Konsey toplantısı Ankara'da yapıldı

Hisarcıklıoğlu: Tarımı bir üst lige çıkartacağız

TOBB Ticaret Borsaları Konsey Toplantısı'nda konuşan Başkan Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin tarımsal reformlara ihtiyacı bulunduğunu belirterek, tarımsal üretimde verimliliğin artırılması gerektiğine vurgu yaptı.

2023 yılına kadar Türkiye'nin tarımsal üretim değerini 150 milyar dolara, ihracat değerini ise 40 milyar dolara çıkarılması gerektiğini belirten Hisarcıklıoğlu, "2023 yılı için mal ihracatı hedefimizin 500 milyar dolar olduğunu hesaba kattığımızda, 2023 yılında toplam ihracatımızın yüzde 11,5'ini tarım sektörümüzün, gerçekleştirmesi gerekiyor." diye konuştu.

TOBB Ticaret Borsaları Konseyi, Ankara'da yapıldı. Konsey toplantısında bir konuşma yapan TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, "2023 yılı için mal ihracatı hedefimizin 500 milyar dolar olduğunu hesaba kattığımızda, 2023 yılında toplam ihracatımızın yüzde 11,5'ini tarım sektörümüzün, gerçekleştirmesi

gerektiyor. Bunu yapacağımıza inanıyoruz. İnşallah 2023 yılında tarım sektörümüzü ve ekonomimizi bir üst lige çıkaracağız" dedi.

Hisarcıklıoğlu'nun konuşması

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu toplantının açılışında yaptığı konuşmada, Türkiye'nin, yüzöl-

çümü bakımından dünyada 37'inci, ekilebilir arazi bakımından da 12'inci büyük ülke olduğunu hatırlatırken, "Burada gerçekten şanslıyız. Allah'a çok şükür verimli, her çeşit tarımsal ürünün yetişebildiği bir topraklarda yaşıyoruz. Bunun sonucu olarak da ülkemiz, dünya tarımsal üretiminde 30 üründe, dünya tarımsal ürün ihracatında ise 26 üründe ilk 5 ülke arasında yer alıyor" dedi.

Hisarcıklıoğlu şöyle konuştu: "10 yıl önce tarımsal hasılda dünyada 11., Avrupa'da 4. ülkeydik. 2008 yılından bu yana dünyada 7., Avrupa'da 1. olan bir Türkiye var. 2012 yılı itibari ile tarımsal hasılamız 62 milyar dolara yükseldi. Dünyada toplam tarımsal ürün ihracatı son 10 yılda yüzde 217 artarken, Türkiye'de yüzde 248 arttı. Tarımsal ürün ihracatımız 2012 yılında 16 milyar dolara ulaştı."

Tarımsal verimlilik artırılmalı

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu Türkiye'nin, son 30 yılda ciddi bir dönüşüm ve büyüme hamlesi gerçekleştirdiğini bildirdi. Son 10 yılda Türkiye ekonomisi yüzde 63 büyürken, tarımdaki büyümenin yüzde 23 seviyesinde kaldığına değinen Hisarcıklıoğlu, tarım sektörünün büyümede Türkiye'nin büyümesine ayak uydurmadığını söyledi. Bunda Türkiye'nin tarım ekonomisinden sanayi ekonomisine geçişinin de etkili olduğunu ifade eden TOBB Başkanı, "Ancak unutmamak gerekir ki tarım artık bir kazanç kapısı. Dünyaya nüfusu hızla artıyor. Dünyada hızlı gelişen, daha çok tüketen bir orta sınıf oluşuyor" ifadesini kullandı.

Hisarcıklıoğlu şunları söyledi: "Türkiye, konumu itibarıyla da çok şanslı. 365 milyar dolar tarımsal ürün ithalatı yapan; 1,5 milyar insanın yaşadığı coğrafyanın tam ortasındayız. Ancak, dünya ihracatından aldığımız pay 50 yıldır yüzde 1 civarında seyrediyor. Önümüzdeki dönemde daha da büyüyecek dünya pastasından daha çok pay almamız lazım. Bunun için de Türkiye'nin tarımsal reformlara ihtiyacı vardır. Türkiye, tarımsal üretimde verimliliğini artırmalıdır.

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığımızın tohum gen bankası ve havza bazlı üretim modeli çalışmalarını yakından takip ediyoruz. Doğru ürünlerin doğru yerlerde doğru miktarda üretilmesi çalışmalarını sonuna kadar destekliyoruz. Türkiye'de arazi parçalanması tarımsal üretimde önemli bir sorun. Bu sorunun çözümü için Miras Yasası'nı değiştirmeyi planlayan Bakanlığımıza teşekkür ediyoruz.

Geçmişte olduğu gibi bundan sonra da tarımın, tarımsal üretimin, tarımsal ticaretin ve tarımsal sanayinin her zaman hizmetindeyiz. TOBB olarak Türkiye genelindeki 113 Ticaret Borsamız ve bu borsalarımızdaki elektronik satış salonlarımız, akredite laboratuvarlarımız ile üyelerimize hiz-

met veriyoruz. Ticaret Borsaları Bilgi Sistemimiz ile Türkiye genelindeki borsalarımızdan ürün bazında günlük fiyat akışlarını kamuoyu ile paylaşıyoruz. Tüm ürünlerimizin fiyatlarını tek bir portalda kullanıcıların hizmetine sunuyoruz. Bu hizmetlerimizin yanında üreticilerimizin ürünlerini sağlıklı bir şekilde saklayabilmeleri için ve fiyat hareketlerinden korunmaları amacıyla TOBB olarak adım attık.

TMO ile birlikte LİDAŞ - Lisanslı Depoları'nı kurduk. Bu attığımız adımı özel sektörümüz de takip etti.

Özel sektör lisanslı depo yatırımları da hayata geçiyor. Bu yatırımları tarım sektörümüzün gelişimi için memnuniyetle karşılıyoruz."

5 büyük tarımsal ekonomi arasına girme hedefi

Türkiye'yi dünyanın 5 büyük tarım ekonomisinden biri haline getireceklerini anlatan Hisarcıklıoğlu, bu inanca ve güce sahip olduklarını belirtti. TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, "Bunu başarabilmek için tek yapmamız gereken, yapısal reformlara hız kesmeden devam etmek. Üretim, ihracatın ve istihdamın önündeki engeller hızla aşıldığı zaman, iş yapma ortamımız rakip ülkelerle eşit standartlara getirildiği taktirde tarım sektörümüz ciddi bir sıçrama yapacaktır" diye konuştu,

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakan Yardımcısı Kutbettin Arzu

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakan Yardımcısı Kutbettin Arzu da, "Parçalı bir toprak yapısı, küçük işletmeler, miras Hukuku nedeniyle de gittikçe parçalanmış tarım işletmeleri içerisinde bugün biz dünyada tarımsal ekonomide 11'incilikten 7'incili-

ğe geldiysek, tarımsal gayri safi milli hasılamızı 23 milyar dolardan bugün 63 milyar dolara getirmişsek bu çok büyük bir başarıdır" diye konuştu.

Arzu, konuşmasında, Türkiye'nin son 10 yılda özellikle tarımda büyüdüğünü ancak tarım işletmelerinin, bölünme nedeniyle işletme başına 60 dekada tarım yapılabildiğini vurguladı.

Arzu, sözlerini şöyle sürdürdü:

"2002 yılında nüfusun yüzde 35'i kırsalda yaşarken, 2013 yılında nüfusun yüzde 23'ü kırsalda yaşıyor ve yüzde 24'ü tarımla geçiniyor. Halen nüfusun yaklaşık dörtte biri kırsalda yaşıyor ve tarımla geçiniyor. Parçalı bir toprak yapısı, küçük işletmeler, miras hukuku nedeniyle de gittikçe parçalanmış tarım işletmeleri içerisinde bugün biz dünyada tarımsal ekonomide 11'incilikten 7'inciliğe geldiysek, tarımsal gayri safi milli hasılamızı 23 milyar dolardan bugün 63 milyar dolara getirmişsek bu çok büyük bir başarıdır."

Arzu, telefonunun 24 saat açık olduğunu ve 1995 yılından bu yana aynı numarayı kullandığını belirterek, sorunların çözümü noktasında her türlü gayreti göstereceklerini söyledi.

TOBB Ticaret Borsaları Konsey Başkanı Yahya Toplu

TOBB Ticaret Borsaları Konsey Başkanı Yahya Toplu da konuşmasında 113 ticaret borsasını temsil eden konseyin çalışmaları hakkında bilgi verdi. Toplu, borsaların bulunduğu bölgelerdeki tarımsal verimliliği ortaya çıkaran kurumlar olarak her geçen gün etkinliğinin arttığını belirterek, bölgesel değerlerin markalaşması ve pazarlanması için borsalara önemli görevler düştüğünü kaydetti.

Bakan Eker 2013 yılı tarımını değerlendirdi.

2014'de tarıma 10 milyar lira destek

“Düzenlediği basın toplantısında 2013 yılının genel bir değerlendirmesini yapan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehdi Eker, tarım ürünlerinin Borsa İstanbul'da işlem görüp görmeyeceği konusundaki bir soruya, "Borsa İstanbul ile TOBB'nin ticaret borsalarının ayrı görüşleri var. Henüz bir mutabakat sağlanmadı. Ürünlerin fiziki dolaşım olmadan senetlerle ticaretinin yapılması bizim için önemli" dedi.

Düzenlediği basın toplantısında 2013 yılının genel bir değerlendirmesini yapan Gıda, Tarım ve hayvancılık Bakanı Mehdi Eker, 2014'de tarıma 10 milyar destek verileceğinin bunun 3 milyarlık kısmının hayvancılığa ayrılacağını belirtti.

Bakan Eker, bu yıl meteorolojik kuraklığın söz konusu olduğunu söyledi. Çukurova'da ve bazı bölgelerde henüz tarımsal kuraklığın söz konusu olmadığını, belirterek "Bizim için yani tarımcılar için tarımsal kuraklık önemli. Tarımsal kuraklık şu, bitkinin suya ihtiyaç hissettiği 3 dönem var. Bunlar tohumu toprağa attığınız an, bitki büyüyeceği zaman gövdesinin gelişmesi için, bir de ürün vereceği zaman bir dönemdir. Buna tarımsal kuraklık diyoruz. Şu an itibariyle tarımsal kuraklık söz konusu değil. Bugün Türkiye'de tarımsal kuraklık var diyemiyoruz. Ama meteorolojik kuraklık var. Bir yıl içinde uzun yıllar ortalamasıyla mukayese edildiğinde yağın miktarı daha az. Şu an için yok ama endişe taşıyoruz" dedi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Madencilik Faaliyetleri Uygulama Yönetmeliğinde yapılan

değişiklikle tarım alanlarının kamu yararı kapsamında maden arazisi olmasının önünün açılmasının tarım alanlarındaki üretime negatif yönlü etkisinin olup olmayacağı sorusuna Bakan Eker, tarım alanlarıyla ilgili Tarım Kanunu, Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu veya zeytinçilik bölgesiyle ilgili kanunların bulunduğunu anlattı. Herhangi bir talep olduğunda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı yetkililerinin de bulunduğu kurulun, ulusal ve top-

lumsal faydaya göre vereceği kararın uygulanacağını belirten Bakan Eker, şunları kaydetti: "Orada ciddi bir koruma tedbirimiz var. Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'nu 2005 yılında çıkardık. 2005 yılına kadar Türkiye'nin Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu yoktu. Yani herhangi bir tarım arazisi üzerine fabrika, bina yapılabiliyordu. 2005'te biz kanun çıkardık, bütün illerde İl Toprak Koruma kurulları oluşturuldu. Bu kurullar içinde sadece kamu

görevlileri değil TEMA gibi sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri de var. Bir hesap yaptırıldı, o tarihten sonra toprağı amaç dışı kullanım için talepte bulunup talebi karşılanmayan, ret cevabı alan ve engellenen arazi miktarı 450 bin hektar. Bu 4,5 milyon dönüm demektir. Bu kanunu çıkarmasaydık 2005'ten bu yana 4,5 milyon dönüm tarım arazisi gitmiş olacaktı."

"Zeytin ağacı sayısını bugün 165 milyona çıkardık"

Bakan Eker, bakanlık görevine geldiğinde 99 milyon olan zeytin ağacı sayısını bugün 165 milyona çıkardıklarını söyledi. 2013'te 50 kuruş olan kilogram başına zeytinyağı desteğinin, bu yıl 70 kuruşa çıkarıldığını belirterek, üretimle ilgili çalışmaların Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca yapıldığını kaydeden Bakan Eker, zeytinyağının tankerlerin içinde İspanya'ya, İtalya'ya satıldığını, onların da zeytinyağlarını "cicili bicili şişelere koyup markalarını yazarak dünyaya 5 kat fiyatına kendi zeytinyağları gibi sattıklarına" dikkat çekti. Bakan Eker, "Benim üretimimde azalma yok, artma var. Ama ticari ve sanayi kısmı başka bir şey. Ben kanun gereği üretim desteği verebiliyorum,

sanayi desteği veremiyorum. Kırsalda zeytinden zeytinyağı üretmeyle ilgili tesis kurulursa ona destek verebilirim. Şişeleme, pazarlama işi benim görev alanım değil" dedi.

"Kuru fasulyede fiyat artışı dünyadaki üretimin azalmasından kaynaklanıyor."

Bakan Eker, kuru fasulye fiyatlarında artış sürece mi? Sorusu üzerine, "Bazı ürünlerin dünya piyasalarındaki durumu önemli. Kuru fasulyeyle ilgili özellikle Hindistan ve Çin'de üretim düşüşü olması nedeniyle dünya fiyatlarında artma oldu. 2013 yılı üretimi 200 bin ton. 2013 yılında, önceki yıllara göre çok az bir düşüş var yüzde 2 gibi. Bu da

bu kadarlık fiyat artışını beraberinde getirmiyor, onunla ilgili arkadaşlar çalışıyor. Ekonomi Bakanlığı ile istişare edip gümrük oranlarında belki bir düzenlemeye gidebiliriz" cevabını verdi. İlkbahar yağışlarının hububat üretimine etkisinin olacağını belirten bakan Eker, "Parametre değişmezse biz, üründe azalma beklemiyoruz. Ama ilkbahar yağışı olmazsa açık alanda yapılan bir üretim de olabilir. Benim endişem o. Elimizde 4-4,5 milyon ton şu anda buğday var. Dolayısıyla ihtiyacın çok çok üzerinde. 4,5 milyon ton da sadece TMO'nun stoğundaki hububat" şeklinde konuştu.

Patates fiyatları patates fiyatlarının yüksekliğiyle ilgili soruyu yanıtladı.

larken Bakan Eker, patates üretiminin 2012'ye göre yüzde 17 azalmayla 2013'te 4 milyon tona düştüğünü söyledi. Türkiye'de bazı bölgelerde siğil sebebiyle blokaj konulduğunu bildiren Bakan Eker, patates ekilmemesi gereken yerlerde de ekim yapıldığını ifade etti. Niğde'de nitelikli ve sağlıklı yerli patates tohumu geliştirilmesi için laboratuvar kurduklarını anlatan Bakan Eker, TİGEM'in özel sektörle geniş bir alanda patates tohumu nitelikleriyle ilgili yaptığı işlerin devreye girmesinin ardından çok daha iyi bir noktaya gelineceğini belirtti.

"AOÇ'nin ürün çeşidini 44'ten 164'e çıkardık"

Bir gazetecinin Atatürk Orman Çiftliği'nin (AOÇ) pazar payına ilişkin sorusuna ise Bakan Eker, "AOÇ butik üretim yapıyor. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önce şahsen başlattığı, 1937 yılında da Hazineye devrettiği ve örnek bir takım ürünlerin üretildiği bir çiftlik. Biz bunu 10 yılda ürün çeşidini 44'ten 164'e çıkardık. AOÇ'yi biz devraldığımız noktadan çok daha iyi bir noktaya taşıdık. Tabii fabrika kapasitesi sınırlı. Biz ürünü çeşitlendirdik. Ama bunları biz Türkiye'nin her tarafına yetiştiremiyoruz." AOÇ'nin arazisiyle ilgili bilgilerin eksik olduğunu belirten Eker, şöyle devam etti: "1925'ten 2005'e kadar AOÇ'nin toplam ağaçlandırılan arazisi 4 bin 500 dönüm. Biz bunun üstüne 18 bin 500 dönüm daha ağaçlandırdık. Şu anda AOÇ'nin 23 bin dönüm arazisi tamamen orman. Arazisinin bir kısmı zaman zaman kamu kuruluşlarına kanunla verilmiş. En son 1983 yılında Milli Güvenlik Konseyi Gazi Üniversitesi'ne vermiş. AOÇ kavşağındaki Gazi Üniversitesi'nin arazisi AOÇ'nin arazisidir. Onu vermişler kanunla. Ondan sonra arazi verilmedi. Bütün arazileri biz ağaçlandırdık. 3 bin dönüm de yaklaşık park ve rekreasyon alanı. Zaten toplam alanı biz devraldığımızda 33 bin dönümdü. Geri kalanı da bina ve fabrika alanları, hayvanat bahçesi gibi şeyler."

"2014'te 10 milyar liralık tarımsal destek verilecek"

Bakan Eker, bir gazetecinin sorusu üzerine 2014 yılı için yaklaşık 10 milyar liralık tarımsal destek verileceğini, bunun da 3 milyardan fazla bir kısmının hayvancılık desteklemesi kapsamında ödeneceğini açıkladı. Bir gazetecinin, GDO'lu ürünlerin sadece hayvan yemi olarak kullanılmasına yönelik Biyogüvenlik Kurulu'nun aldığı kararın Danıştay tarafından yürütmesinin durdurulmasına ilişkin görüşünü sorması üzerine Bakan Eker, "10. Daire yürütmenin durdurulması istemini oybirliğiyle reddetti. İdari Dava Daireleri Kurulu, Biyogüvenlik Kurulu'nun 18 ve 16 nolu kararlarının yürütmesini ve dava konusu GDO ve ürünlerine dair uygulama talimatının yürütmesini oybirliğiyle durdurdu. Dava esastan görüşülecek. Daire de kendi kararında ısrar ediyor. Özellikle 2 mısır çeşidi var. Bizde insan gıdası olarak tüketilmesi zaten yasak. Gıda maksatlı ithal edilmesi de üretilmesi de kullanılması da kesinlikle yasak. Buradaki tabii adli bir karar ona zaten uyulacak"

diye konuştu. Biyogüvenlik Kurulu ve bunun altında 100'e yakın bilim insanından oluşan ve her biri farklı konuda çalışan komite üyelerinin bulunduğunu anlatan Bakan Eker, şunları kaydetti: "Onlar başvuru yaptıklarında komite bunu risk esasına göre değerlendiriyor. Bizim aldığımız bilgiye göre burada sosyoekonomik riski dikkate almışlar. Biz işi tedbiri biraz daha sıkı olsun diye çevre, hayvan ve insan sağlığına ilaveten 4. bir risk daha koyduk kanuna. Bu da sosyoekonomik risk. Sosyoekonomik riskle bir ürünün ithal edilmesiyle o ülkedeki üreticilerin zarar görme ihtimali var mıdır yok mudur? Danıştayın kararı bu sosyoekonomik riskle ilişkili." dedi.

"Borsa İstanbul'da tarım ürünlerinin işlem görmesi için adım atılacak mı?" sorusu üzerine ise Bakan Eker, "Borsa İstanbul ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) ticaret borsalarının ayrı görüşleri var. Henüz bir mutabakat sağlanmadı. Ürünlerin fiziki dolaşım olmadan senetlerle ticaretinin yapılması bizim için önemli" dedi.

Ankara Ticaret Borsası Başkanı Yavuz, TİMREPORT'un sorularını cevaplandırdı:

“Ankara'nın önemli bir sanayi, ticaret ve tarım potansiyeli var”

Ankara Ticaret Borsası (ATB) Başkanı Faik Yavuz, Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin yayın organı Timreport'un sorularını cevaplandırarak, Ankara'ya ilişkin görüşlerini açıkladı. Ankara'nın önemli bir sanayi, ticaret ve tarım potansiyeli olduğuna dikkat çeken Yavuz, ATB'nin de faaliyetleri hakkında açıklamalarda bulundu.

ATB Başkanı Yavuz'un Timreport'un sorularına verdiği cevaplar şöyle:

SORU: *Ankara ilini sanayi ve ticaret potansiyeli açısından değerlendirir misiniz, Ankara sahip olduğu potansiyelin ne kadarını aktif bir şekilde kullanıyor?*

CEVAP: Ankara, yakın bir tarihe kadar memur ve bürokrat kenti olarak nitelendirilmiştir. Oysa Ankara, birçok açıdan çok önemli bir potansiyele sahiptir. Nüfusu 5 milyona yaklaşan, her gün yüz binlerce kişinin geçiş yaptığı ülkemizin ikinci büyük kentidir.

Üçü organize olmak üzere, kent merkezinde yer alan Ostim, İvedik, Mobilyacılar Sanayi sitelerinde binlerce işletmenin yer aldığı bir sanayi kentidir. Ankara, 200 binden fazla tüccarıyla bölgenin en büyük ve en önemli ticaret kentidir. Onlarca müzesi, sineması ve tiyatrosu bulunan bir kültür kenti ve uluslararası düzeyde 13 üniversitesinde 200 bini aşkın gencin öğretim gördüğü, sayısı 17 bini aşan akademisyenin bu eğitim kurumlarında görev yaptığı bir bilim

ve eğitim kentidir. Sadece Ankara Merkezi'nde 6 adet teknoloji geliştirme bölgesi vardır. Bunların yanı sıra savunma sanayinden, elektroniğe kadar çok sayıda örnek işletmeye sahiptir.

Ankara aynı zamanda önemli bir tarım ve hayvancılık merkezidir. Ankara, 2 milyon 570 bin hektarlık bir alana sahiptir. Bunun 1 milyon 287 bin hektarı tarım arazisidir. Beypazarı, Ayaş gibi ilçelerinde sebze, Çubuk ve Kalecik ilçelerinde meyvecilik, Polatlı, Şereflikoçhisar, Haymana ve Bala ilçelerinde de hububat tarımı yapılmaktadır.

Hayvancılığın da Ankara tarımında önemli bir yeri vardır. Sadece hayvancılıkla uğraşan hane halkı sayısı 4 bin 737'ye ulaşmıştır. Ankara tarımında hayvancılık 260 bine yaklaşan büyük baş ve 796 bini aşan küçük baş hayvan varlığıyla önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Kanatlı varlığı ise 8 milyona ulaşmıştır. Ankara'nın sembolü, Tiftik keçisi sayısı ise artık 85 bine yaklaşmıştır.

SORU: *Ankara Ticaret Borsası'nda ön plana çıkan sektörler hakkında neler söyleyebilirsiniz?*

CEVAP: Ankara Ticaret Borsası 1927 yılında faaliyet geçmiş, Cumhuriyetimizle yaşdaş bu kuruluştur. Bugün 10 Meslek grubuna sahiptir. 13 ana grupta 68 ürünün işlem gördüğü Ankara Ticaret Borsası, yakın zamanda tamamladığı önemli yatırımlarla, gerçek anlamda, çağdaş borsacılık yapmaktadır.

Türkiye'nin ilk canlı hayvan borsasını kuran, AB standartlarında borsalar arasında ilk et kombinasını inşa eden ATB, Ahiboz' da yapımını gerçekleştirdiği 30 bin tonluk çelik silolarıyla, tüm dünya ile iletişim kanallarının bulunduğu, tamamen bilgisayar sistemiyle donatılmış modern satış salonu ve akredite olmuş laboratuvarlarıyla önemli bir projeyi daha gerçekleştirmiştir.

Aynı bölgede yapımı devam eden yatay depolarıyla yılda 200 bin ton hububatın işlem göreceği tesisleri de yakın bir zamanda hizmete açacaktır.

Yine Ankara'da 8 bin metre karelik kapalı alanıyla çok modern ve son derece hijyenik koşullara sahip büyük bir et borsasını bitirerek üyelerinin hizmetine sunmuştur.

Gerçekleştirilen tüm bu yatırımlarla ATB, sadece bölgesinin değil, tüm ülkemizin en büyük borsalarından biri konumundadır. Ankara Ticaret Borsası'nın, et ve hububat fiyatları başta olmak üzere, kotasyon listesinde bulunan tüm ürünlerde fiyatların oluşmasında önemli bir işlevi olmaktadır.

SORU: *Ankara'nın ihracat performansını değerlendirir misiniz? İlin ihracatının artırılması için yapılması gerekenler nelerdir?*

CEVAP: Yukarıda da temas ettiğimiz gibi, Ankara'nın önemli bir sanayi, ticaret ve tarım potansiyeli vardır.

Ankara'nın Ağustos sonu itibarıyla dış ticaret hacmi 12 milyar doları aşmıştır. Bunun 5.2 milyar dolarlık kısmını ihracat, 6.9 milyar dolarlık kısmını ise ithalat oluşturmaktadır. Dış ticaret hacmimiz her geçen yıl biraz daha büyümektedir. Sadece ihracatımız geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 10 oranında artmıştır. Dış ticarete, açık vermemenizin en büyük nedeni kamu ithalattan kaynaklanmaktadır.

Savunma sanayi başta olmak üzere, elektronik ve bilişim alanında çok ciddi yatırımlar yapılmaktadır. Ahşap ve metal sanayi işkollarında da önemli bir güce sahibiz.

Elbette tüm bu işleri gerçekleştirecek, bu ticareti sağlayan çok sayıda tüccar ve sanayicimiz-

de bölgede faaliyet göstermektedir. Ankara'da faaliyet gösteren ihracat ve ithalat yapan firma sayısı 9 bini aşmıştır.

Türkiye'nin sekiz aylık dönemdeki toplam dış ticaretinin 266.5 milyar dolar olduğu dikkate alınır, Ankara Türkiye'nin toplam dış ticaretinde yüzde 5'lik bir paya sahip olduğu görülür.

Ankara'nın dış ticarete, gelecek dönemlere ilişkin perspektifine bakıldığında tarım ve tarıma dayalı sanayi ürünlerin de önemli bir ticaret payına sahip olacağı görülecektir. Kesme çiçekçilikte ve marka olmuş tarım ürünlerinde her geçen gün artan talep dikkatle izlenmektedir.

Burada şunu da ifade etmekte yarar vardır. İç navlun fiyatlarının yüksek olması önemli bir sorun olarak önümüzde durmaktadır. Bu durum rekabetimizi engellemektedir. Deniz ve demir yolları taşımacılığına uzak olmamız nedeniyle sorunlar yaşamaktaydık, ancak son zamanlarda demir yolları taşımacılığının gelişmesiyle birlikte ihracatımızda gelişme sağlanmıştır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı Mirmahmutoğulları:

Dünyada her yıl 1,3 milyar ton gıda maddesi çöpe gidiyor

“Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı Vedat Mirmahmutoğulları, dünyada yaklaşık 900 milyon insanın yatağa aç girdiğini, buna karşılık yılda yaklaşık 1 trilyon dolar değerinde 1,3 milyar ton gıda maddesinin çöpe gittiğini söyledi.”

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği (TSÜAB) tarafından düzenlenen “2. Uluslar arası Tohumculuk Çalıştayı”, Kemer’de başladı. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Müsteşarı

Vedat Mirmahmutoğulları, Rixos Sungate Otel’inde düzenlenen çalıştayın açılışında yaptığı konuşmada, gıda güvenliğinin önemine işaret etti.

Dünyada yaklaşık 900 milyon insanın yatağa aç girdiğini, buna karşılık yılda yaklaşık 1 trilyon

dolar değerinde 1,3 milyar ton gıda maddesinin çöpe gittiğini belirten Müsteşar Mirmahmutoğulları, 1,2 milyar insanın yetersiz beslendiğini, yaklaşık 1,5 milyar insanın da aşırı ve dengesiz beslenme nedeniyle sıkıntı çektiğini söyledi.

Dünya gıda üretimi 50 yılda yüzde 70 oranında artırılmalı

Böyle bir ortamda aşırı nüfus artışı, endüstrileşme, erozyon ve global ısınma gibi nedenlerle tarım alanlarının sürekli küçüldüğünü anlatan Mirmahmutoğulları, 7,2 milyar olan dünya nüfusunun 50 yıl sonra 9,1 milyara ulaşacağını tahmin edildiğini, bu nüfusun gıda ihtiyacının

karşılanması için 50 yılda dünya gıda üretiminin yüzde 70 oranında artırılması gerektiğini belirtti.

Mirmahmutoğulları, bugün sadece Çin'de yaşayanların yıllık 1 kilogram daha fazla et tüketmesi halinde ülkenin yıllık 100 milyon ton ilave ete ihtiyacı bulunduğuna dikkati çekti.

Fosil kaynakların her geçen gün azalması nedeniyle bazı gıda ürünlerinin enerji üretiminde kullanıldığını hatırlatan Mirmahmutoğulları, bugün ABD'de üretilen mısırın yüzde 40'ının biyoetanol yapımında kullanıldığını dile getirdi.

Mirmahmutoğulları, gıda ürünlerinin enerjide kullanılması nedeniyle gıdada dışa bağımlı ülkelerin gıda ihtiyaçlarının arttığını bildirdi.

Ülkeler tarım arazisi satın alıyor veya kir alıyor, gıda güvenliğinin ülkelerin en stratejik konularından biri olduğunu vurgulayan Mirmahmutoğulları, bu nedenle bazı ülkelerin dünyada gıdanın üretildiği tarım alanlarının bulunduğu ülkelere tarım arazisi satın almaya veya kiralamaya başladığını kaydetti.

Mirmahmutoğulları, "Bugün resmi rakamlara göre Türkiye'deki tarım arazilerinin yaklaşık 9 katı büyüklüğünde, 206 milyon hektar alan ya satın alınmış ya da kiralanmış durumda" diye konuştu.

Türkiye'nin dünyada bulunan 12 bin bitki çeşidinin 4 bininin gen kaynağı olduğuna işaret eden

Mirmahmutoğulları, Türkiye'den 14 kat daha büyük Avrupa kıtasındaki endemik bitki sayısının ise 2 bin 400 olduğunu dile getirdi.

Türkiye'nin tarımsal hasılası 62,8 milyar dolara çıktı

Türkiye'nin tarımsal üretim ve tohumculukta son 10 yılda ciddi yol aldığını anlatan Mirmahmutoğulları, son 10 yılda tarımsal ihracatın 4 milyar dolardan 16 milyar dolara, tarımsal hasıla değerinin ise 23 milyar dolardan 62,8 milyar dolara çıktığını bildirdi.

"Türkiye gıdada 4,6 milyar dolar dış ticaret fazlası veren bir ülke haline geldi" diyen Mirmahmutoğulları, ülkenin hububat tohumunda kendine yeterli ülkeler arasında yer aldığını fakat örtü altı tohumculuğunda hala açığı bulunduğuna dikkati çekti.

Dünyada tarımsal hasıla sıralamasında 11'inci sırada bulunan Türkiye'nin bugün dünyada 7'nci sıraya, AB'de ise birinci sıraya yükseldiğini belirten Mirmahmutoğulları, "Türkiye'nin potansiyeli düşünüldüğünde daha alınabilecek çok büyük mesafeler var" ifadesini kullandı.

5 milyon hektar tarım arazisi toplulaştırıldı

Tarımda çıkarılan kanunlarla sektöre çekidüzen verildiğini, girişiminin önünün açıldığını altını çizen Mirmahmutoğulları, Miras Kanunu'nda da düzenlemeler yapıldığını ancak bunda geç kalındığını söyledi. Tarımsal arazilerde ölçek büyüklüğünün tohumculukta, katma değeri yüksek ürün elde etmede, tarımsal sanayinin geliştirilmesinde ve yabancı sermayeyi çekmek açısından çok önemli olduğunu ifade eden Mirmahmutoğulları, "Bugüne kadar 5 milyon hektar alan toplulaştırıldı. Artık tapu ve kadastronun geçişini de temel alarak sınırların kaldırılması gerektiği noktaya geldik. Bunun üzerinde çalışıyoruz ve belirli bölgelerde pilot olarak hayata geçirmeye çalışıyoruz" dedi.

Sertifikalı tohumluk üretimi 647 bin tona ulaştı

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Mevlüt Gümüş de 1983 yılından itibaren Türkiye’de tohum fiyatları ve ithalatının serbest bırakıldığını, serbest piyasa koşullarının oluşturulmasıyla son 30 yılda tohumculukta hızlı bir atılım yapıldığını dile getirdi. Türkiye tohumculuk sektörünün, özel sektörün etkin olduğu 573 firmanın 2012 yılında piyasa değeri, 750 milyon dolarlık ciro ile dünyanın 11’inci büyük tohumculuk sektörü haline geldiğini belirten Gümüş, sektörün geleceği için son yıllarda özel sektöre araştırma geliştirme ile sertifikasyon yetkisi verildiğini anlattı.

Bu gelişmelere paralel olarak 2002 yılında 300 olan tohumda tescilli çeşit sayısının bugün 7 bin 243’e yükseldiğini kaydeden Gümüş, sertifikalı tohum üretiminin de 647 bin tona ulaştığını, 2023 hedefinin 1 milyon ton olduğunu söyledi.

Türkiye 70 ülkeye tohumluk ihraç ediyor

Türkiye Tohumcular Birliği Başkanı Gencer Türkiye Tohumcular Birliği ve Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Yıldırım Gencer, bu yük çalıştayın temasının “Küresel pencereden Türkiye tohumculuğuna bakış” olarak belirlendiğini ifade etti.

Son 30 yılda yapılan çalışmalarla tohumculuk sanayinin gelişmesine paralel olarak Türkiye tohumculuğunun yurt dışında da tanınmaya başladığını bildiren Gencer, “Türkiye tohumculuk sektörü bugün 70 ülkeye ihracat yapıyor. 2013’ün ilk yarısında geçen yılın aynı dönemine göre tohumluk ihracatı yüzde 22 artmıştır. Önümüzdeki 5 yıl içinde hedefimiz sertifikalı tohumluk üretimini 1 milyon tona çıkarmaktır.”

İstihdam için yeni destek

“Yeni işe alacak işçilerin, sigorta primlerinin işveren payının, 54 aya kadar olan kısmını devlet ödeyecek”

Çalışma ve İş Kurumu Altındağ Hizmet Merkezi (İŞKUR), İş ve Meslek Danışmanı Barış Buçakcı, İŞKUR tarafından istihdamı artırmak amacıyla uygulamaya konulan yeni teşvikleri Ankara Ticaret Borsası’nın meclis toplantısına anlattı.

Yeni uygulama ile yeni işe alınacak olan işçilerin, işveren prim paylarının 54 aya kadar olan kısmının devlet tarafından karşılanacağını açıklayan Buçakcı, İŞKUR olarak yaptıkları çalışmaları şöyle anlattı:

“İŞKUR olarak yurtiçi ya da yurtdışı eleman ihtiyacınızı hızlı bir şekilde karşılamak üzere yoğun bir çalışma içindeyiz. Değişen yapısıyla İŞKUR’un yeni bir hizmet anlayışı içindeyiz. Bu amaçla 2015 yılının son gününe kadar, yeni işe alacağınız işçilerin SGK işveren payını devlet olarak bizler ödeyeceğiz. Bu teşviklerden yararlanmak artık çok kolay olacak.

Bunun için belirlenen kriterler şöyledir: 18 yaşından büyük, 29 yaşından küçük erkekler ile 18 yaşından büyük kadınlardan, mesleki yeterlik belgesine sahip olanların 48 ay, mesleki ve teknik eğitimini tamamlayanlar veya işgücü yetiştirme kurslarını bitirenlerin 36 ay, hiçbir belge veya niteliğe sahip olmayanları 24 ay, 29 yaşından büyük erkeklerin mesleki belge veya niteliğine sahip olanların 24 ay SGK primlerinin işveren payını İŞKUR ödeyecek.

Ayrıca, belirttiğimiz kriterlerin dışında İŞKUR’a kayıtlı olan işsizlerden yapılacak istihdamlara ilave olarak 6 ay daha prim teşviği sağlanacak.”

Eğitim teşvikleri

Getirilen yeni teşviklerle istihdamı artırmayı hedeflediklerini belirten Buçakcı, işverenlerin, İŞKUR desteğiyle kendi personellerini de yetiştirebileceklerini belirterek “işyerinizde 2 ila 10 arasında sigortalı çalışıyorsa bir kişiyi, 10’dan fazla çalışan varsa çalışan sayısının yüzde 10’u kadar kişiyi, 6 ay süreyle işyerinizde kendi ihtiyacınıza göre İŞKUR desteğiyle yetiştirebileceksiniz “ dedi.

Buçakcı, İŞKUR olarak eğitim maliyetlerini, kursiyerlerin zaruri giderlerini ve iş kazası, meslek hastalığı ile genel sağlık sigortası primlerinin maliyetlerini de üstlendiklerini açıkladı.

TARIMSAL VERİMLİLİK

İnsan gereksiniminin temel ögesi bitkidir. Hayvan yetiştirme de büyük ölçüde bitkiye bağlı olduğu için bitkisel üretimi arttırmak dünya nüfus artışına bağlı olarak zorunluluktur. Bitki-iklim-toprak üçlüsü bitkinin verimini belirlemektedir. Toprak bitkinin hem tutunma hem de yetiştirme ortamıdır. Bitkinin yetiştirme ortamını da iklim şekillendirmektedir. İklim hava olaylarının bir yörede uzun yıllar içinde gösterdiği ortalama durumdur. Hava olayları içinde de bitkisel üretimi esas itibarıyla sıcaklık ve yağıştır. Yağış sudur, su da yaşamdır. Sıcaklık da bitkinin yaşamını belirlemektedir. Şu da unutmamalıdır; bir bitkinin yetişmesi demek o bitkinin yararlanılacak kısmının gereği gibi oluşması demektir.

Türk tarımının mevcut durumuna baktığımızda verim bakımından nohut, kuru fasulye, mısır, patates, kuru soğan vb. ürünlerde dünya ortalamasından yüksek verim almamıza rağmen istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. Türkiye, dünyada üretimi yapılan ürün bazında baktığımızda gelişmiş ülkelerin ağırlıklı olarak ürettiği mısır, soya, patates, pamuk gibi ürünlerde verim ortalaması yönünden gerilerdedir. Az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülkelerin ürettiği nohut, mercimek gibi ürünlerde ise üst sırada olmamız tarımsal üretimde yeterli seviyelerde olmadığını kanıtlar niteliktedir.

Hızla artan nüfusu beslemenin yolu bitkisel üretimi artırmaktan geçmektedir. Bitkisel üretimde verimlilik sosyal, çevre ve ekonomik faktörler gibi birçok etmenin etkisi altındadır. Tüm bu faktörlerin dengeli bir şekilde bulunması koşulu ile üretimde artış sağlanabilecektir. Üretimi artırmaya yönelik plan ve stratejiler oluşturulmadan önce Türkiye'nin mevcut tarımsal durumu net olarak ortaya konmalıdır. Aynı şekilde üretimi sınırlandıran faktörlerin belirlenmesi çözüm önerilerinin

doğru konulmasında ve üretimde istenilen artışların sağlanmasında etkili olacaktır.

Ülkemizde üretimi sınırlandıran faktörlerin başında mevcut çeşitlerin verim potansiyelinden çok tarımsal girdi kullanımının yetersiz olması ve yabancı ot, hastalık ve zararlıların kontrolü gibi konulardaki tarımsal uygulamaların bilinçsiz olmasından kaynaklanmaktadır.

Tarım sektöründe arazi parçalanmışlığı, yeni çeşitlerin yaygın olarak ekilmemesi, tarımsal girdi kullanımının yetersiz olması, modern tarım tekniklerinin yeterince uygulanmıyor olması ve üreticilerin serbest pazar ekonomisinde yalnız bırakılmaları gibi yapısal sorunlar çözülmeden üretim artışı sağlamak ve rekabet edebilir bir tarım sektörü oluşturmak çok zor görünmektedir.

Türkiye'de mevcut tarım alanlarındaki düzenlemeler ve belirlenmiş aksaklıkların giderilmesi ile önemli bir üretim artışı sağlamak mümkündür. Bitkisel üretimi artırmada her ülkenin kendine göre çözüm yolları bulunduğu gibi bitkilere yönelik çözüm yolları da vardır.

A- Türkiye Tarımının Mevcut Durumu

Türkiye genel olarak dağlık bir arazi yapısına sahiptir. Türkiye'de arazilerin % 55,9'u 1000 m'nin üstünde yükseltiye ve % 62,5'i de % 15'ten daha fazla eğime sahiptir.

Türkiye'de son yılların verilerine göre toplam 78 milyon hektar yüzölçümünün yaklaşık % 31'e tekabül eden 24,5 milyon hektarlık kısmı tarım arazisi olarak değerlendirilmektedir. Bunun içinde de birinci sınıf tarım arazisi 5 milyon hektar dola-

10 Yıllık Dönemler Halinde Türkiye Tarım Alanları Dağılışı (bin ha)

Yıllar	1980	1990	2000	2010
Toplam alan	28.175	27.856	26.379	24.436
Tarla Bitkileri Alanı	16.372	18.868	18.206	16.459
Nadas Alanı	8.188	5.324	4.825	4.249
Sebze Alanı	0.596	0.635	0.793	0.729
Meyve Alanı	3.019	3.029	2.553	2.998

yındadır. İşlenen tarım alanlarının % 67'si tarla ürünleri üretim alanı, % 17'si nadas alanı, %3'ü sebze üretim alanı, % 12'si meyve alanı olarak değerlendirilmektedir. (Tablo 1).

Bu alanların korunması ve verimliliklerinin sürdürülmesi en başta gelen zorunluluktur. Çünkü tarım esas itibarıyla toprakta yapılmaktadır. Türkiye'nin birinci sınıf arazi varlığı Hollanda'nın 4 milyon hektar olan yüzölçümünden daha büyüktür.

Türkiye'deki toplam işletme sayısı 2001 tarım sayımına göre 3 milyondur. Bu rakamın son yıllarda 4.5 milyona kadar yükseldiği ifade edilmektedir. Avrupa Birliği ülkeleri toplamında ise işletme sayısı 9,7 milyondur. Ülkemizde küçük işletmeler en fazla paya sahiptir. Türkiye'de işletme sayısındaki artışa paralel olarak arazi büyüklüğü azalmaktadır.

B- Bitkisel Üretimi

Artırma Yolları

Türkiye'de tarımsal üretim düşük verim ve yüksek maliyet ile gerçekleştirilmektedir. Belirli yörelerdeki tarım arazilerimiz ve doğal kaynakları-

mız aşırı baskı altındadır. Bu nedenle bereketli üretim ve doğal kaynakları daha az tüketeceğimiz tarım sistemleri üzerinde durulmalıdır. Yeterli üretimi sağlayamayacak olursak gelecekte çocuklarımız yetersiz beslenme ve açlık ile karşı karşıya kalacaklardır. Tarımda bitkisel üretimi artırmanın yollarından biri olan ekim alanlarını artıramayacağımız için mevcut alanların korunması ve sürdürülebilirlik üzerinde öncelikle durulmalıdır.

1- Tarımsal Yapı ve Değişimler

Türkiye tarımında bitkisel üretim potansiyelini belirleyen başlıca etmen tarımsal yapı ve yıllar itibari ile bu yapıda meydana gelen değişimlerdir. Türkiye'de tarımsal yapıdaki sorunlar çözülmeden üretim maliyetlerinin azaltılması ve rekabet edebilir bir yapının oluşturulması imkânsızdır. Arazi kullanım durumu, arazi parçalanmışlığı, üretim deseni ve uygulanan tarım tekniklerinde yapılacak iyileştirmeler verimi doğrudan etkileyecektir.

Mevcut tarımsal yapı düzenlenmeden ve etkin kullanım olanakla-

rı geliştirmeden ülke gerçekleri ile örtüşmeyen teknoloji transferi ile üretimde kalıcı bir artış sağlamak mümkün olmayacaktır. Kıt kaynakların başarılı bir şekilde yönetilmesi, korunması ve ıslahı verimliliğin ana gereklerindedir.

Tarım arazileri 1995 yılında 26,8 milyon ha iken 2010 yılında 24,4 milyon hektara gerilemiştir. Son yıllarda özellikle yerleşim yeri yakınları, sanayi alanları ve turistik yerler başta olmak üzere 2,5 milyon ha tarım arazisi üretim dışında kalmıştır.

2- Yoğun Tarım ve İkinci Ürün

Yoğun tarım deyince bir tarım arazisinden en çok ürün elde etmek anlaşılmaktadır. Bu kavramın ülkemizdeki yaygın deyimini ikinci üründür. İkinci ürün nedir? İkinci ürün belli bir alandan, bir tarladan veya bir bahçeden bir yıl içinde iki kez ürün elde etmektir. Bu bir anlamda doğal alanın yararlanma yoluyla genişletilmesidir.

Bir yörenin sıcaklık ve su koşulları ikinci ürün tarımında belirleyici etmendir. Her bitkinin yetişmesine

uygun sıcaklık toplamı ve su miktarı varsa ikinci ürün tarımı yapılmaktadır. Bu durum Türkiye için olağanüstü bir ayrıcalıktır ve çok iyi değerlendirilmelidir. İkinci ürün yetiştiriciliğinde sonbahar ilk donları belirleyicidir. Bu alanların değerlendirilmesinde aşırı sulama ve girdi kullanımından sakınılmalıdır. Aksi durumda bu araziler tuzluluk, çoraklaşma yoluyla elden çıkacaktır. Bir tarladan bir yılda iki ürün ya da iki yılda üç ürün alma olanakları bulunmaktadır.

İkinci ürün yetiştiriciliğine bitki seçiminde o bitkinin erkenciliği çok önemlidir. İkinci ürün yetiştiriciliğinde bölgenin iklim koşulları ve su önemli bir faktördür. Ekolojik koşullar göz önüne alındığında potansiyel bölgeler olarak Akdeniz, Ege, Güneydoğu ve Marmara bölgeleri ön plana çıkmaktadır. Bu alanlar dışında ülkemizin değişik bölgelerinde ikinci ürün yetiştirme olanakları bulunmaktadır. Sulama olanağı bulunan diğer bölgelerimizde iç bölgelerde ve Karadeniz'de ikinci ürün yetiştirme imkânı bulunmaktadır. İç bölgelerde ikinci ürün tarımına en uygun ana bitki arpa olarak ortaya çıkmaktadır.

Bu amaçla geçmişte İkinci Ürün Araştırma ve Yayım Projesi devreye

konulmuştur. Bu proje ile ekolojisi uygun olan ve sulanabilir tarım alanlarında aynı tarladan iki ürün alınması hedeflenmiştir. Proje ilk olarak 18 ilde uygulanmış, Ege, Akdeniz, Çukurova ve GAP Bölgesinde yazlık olarak mısır, soya, ayçiçeği, yer fıstığı, susam, çeltik, kuru fasulye ekimi ve kışlık olarak ise macar fiği, taze patates, taze bakla üretimi önerilmiştir. Türkiye çapında 140.000-145.000 ha arazide ikinci ürün ekimi yapılmaktadır. Tarla bitkilerinden silajlık mısır, soya, tane mısır, ayçiçeği ve susam ikinci ürün yetiştiriciliğinde önemli oranlarda paya sahiptir. Tarla ürünleri yetiştiriciliği yapılan toplam alanın %98,7'sini ana alan, %1,3'ünü ikincil alan oluştururken, sebze yetiştiriciliği yapılan toplam alanın ise %92,2'sini ana alan, %7,8'ini ikincil alanlar oluşturmaktadır.

3- Karanadas

Nadas, arazinin işlenerek bir süre boş bırakılmasıdır. Karanadas ise bir tarlanın bir yıl boş bırakılmasıdır. Sulama olanağımız olmadığı için doğal yağışın suyu boş dönemde tarlada tutmaya çalışılmaktadır. Bugün için karadas alanlarımızın toplamı yaklaşık 4,4 milyon hektardır. Bu toprakların işlenmesi durumunda, kazanç büyük olacaktır.

Karanadas alanlarının daraltılmasında belirleyici etmen toprak nem durumudur. Sulama amaçlı yatırımların (barajlar, göller, derin kuyu) artması ile nadas alanlarının daraltılması mümkün olabilecektir. Yine toprak nemini muhafaza eden yöntemlerin uygulanması ile nadas alanları daraltılacaktır.

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından, 1982 yılında Nadas Alanlarının Daraltılması Araştırma ve Yayım Projesi Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 33 ilde ve geçit bölgelerinde uygulamaya konulmuş ve 8 milyon ha civarında olan nadas alanları 1994 yılı itibarı ile 5,2 milyon hektara indirilmiştir. 1994 yılında biten proje 1995 yılında revize edilerek İç Anadolu Bölgesindeki yeni illere kaydırılmıştır. Burada nadas alanlarının yemeklik ve yemlik baklagiller ekimi ile değerlendirilmesi amaçlanmış ve proje ile mercimek, korunga, fiğ ve nohutta büyük üretim artışları sağlanmıştır. Son yıllarda nadas alanları 4,4 milyon ha düzeyindedir. Etkin bir planlama ile bu alanları daha da azaltma yoluna gidilmelidir. Nadas alanlarının daraltılması projesinde yemeklik baklagiller (mercimek, nohut), yem bitkileri (korunga, fiğ) ve soya, kolza ve aspir önemli rol alabilecek bitkilerdendir. Aynı zamanda tarıma elverişli olduğu halde kullanılmayan arazi varlığı 1,9 milyon hektardır.

4- Sorunlu araziler

Tarıma elverişsiz arazileri bataklık, taşlık, tuzlu ve çorak alanlar ile eğimli yamaç araziler oluşturmaktadır. Türkiye'de su baskınları altında kalabilen 2 milyon hektar, tuzlu ve çorak 1,5 milyon hektar, taşlı 0,5 milyon hektar sorunlu arazilerden tarıma küçümsenmeyecek ölçüde arazi kazandırılmalıdır.

Türkiye'nin de dâhil olduğu dünyanın değişik bölgelerinde sulu tarımın yaygınlaşması ile tuzluluk sorunu artmış buna bağlı olarak da

çölleşme hızlanmıştır. Arazi ıslah çalışmalarında tesviye, drenaj sistemlerinin kurulması, teraslama ve tuzlu arazilerin ıslahı gibi çalışmalar ilk sırada değerlendirmeye alınabilecek uygulamalardır.

5- 2B ve Hazine Arazileri

Ülkemizde halen 2/B alanı kapsamında 68 ilde yaklaşık 413.000 hektar büyüklüğünde bir arazi mevcuttur. Bu arazinin 208.000 hektarının kadastro ve güncelleme çalışması yapılmış, 205.000 hektarlık kısmının ise kadastro ve güncelleme çalışmaları devam etmektedir. Diğer taraftan, bugün itibarıyla Akdeniz, Ege ve Marmara Bölgelerinin büyük bölümünün orman kadastro ile orman sınırları dışına çıkarma işlemleri tamamlanmış olup, Hatay ile İstanbul arasında kalan kıyı illerimizin sınırları içinde orman sınırları dışına çıkarılan alanların toplam yüzölçümü yaklaşık olarak 190.000 hektara ulaşmıştır.

2B arazilerinin yeniden yeşertilmesi, uygun yerlerinin bitkisel üretime verilmesi, kısmen de dinlenme alanı olarak kullanılması bizzat doğru olanıdır. İskân ve yapılaşma ise en yararlısı olacaktır.

6- Arazi Toplulaştırma

Bugüne kadar Gıda tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yaklaşık 1.000.000 hektar alanın toplulaştırma çalışması tamamlanmıştır. Bu alan dikkate alındığında toplulaştırma çalışmalarının yeterli olmadığı görülmektedir. Arazi toplulaştırması ile yol, ark, kanalet gibi yapılara daha az alan ayrılacağından ve tarla sınırları azalacağından önemli miktarda tarım arazisi kazanılacaktır. Tarım arazilerinin büyüklüğü tarımsal işlemlerin daha kolay ve ekonomik yapılmasına imkân verecektir. Küçük parseller üretime kazandırılacaktır. Şu an toplulaştırma çalışmaları tarla içi hizmet geliştirme çalışmaları ile birlikte yürütülmektedir. Arazi toplulaştırma çalışmalarında öncelikli olarak sulanabilir alanlar ele alınmaktadır.

7- Örtü Altı Yetiştiriciliği

Dış iklim faktörlerinin etkisini kaldırarak, gerekli özel çevre koşullarının yaratılması ile alçak ve yüksek sistemler içinde yapılan sebze, meyve ve süs bitkileri yetiştiriciliğine genel anlamda "Örtü Altı Yetiştiriciliği" denmektedir. Bu sistemler için de cam ya da plastik örtülü yüksek yapılar "Sera" olarak adlandırılmak-

tadır. Seralarda sonbahar, kış (tek mahsul) ve ilkbahar olmak üzere üç dönemde yetiştiricilik yapılmaktadır. Ülkemizde toplam örtü altı alanı yaklaşık 550 bin dekarın üzerindedir. Bu alanın yaklaşık % 80'i Akdeniz bölgesindedir. Ülkemizde jeotermal enerji kaynakları örtü altı tarımında kullanılacak en önemli fırsatlardır.

8- Sulanabilir Tarım Arazileri

Ülkemizde tarım arazilerinin 12,5 milyon hektarı sulanabilir özelliindedir. Ancak yapılan etütlere göre mevcut su potansiyeli ile teknik ve ekonomik olarak sulanabilecek arazi miktarı 8,5 milyon hektardır. Bu değer 6,5 milyon ha'nın DSİ, 1,5 milyon ha'nın KHGM ve 0,5 milyon ha'nın halk sulamaları kapsamında kalacağı öngörülmektedir. Türkiye'de 2003 yılı sonu itibarıyla toplam 4,9 milyon hektar (4,4milyon ha net) arazi sulamaya açılmıştır. Teknik ve ekonomik olarak sulanabilecek 8,5 milyon hektar alanın, %58'i sulamaya açılmış bulunmaktadır. Sulamaya açılmış tarım alanlarının %57'si DSİ tarafından işletmeye açılmıştır.

Geliştirilen sulamada, sulanan alanın %93'ü yüzeysel sulama yöntemleriyle (karık, tava ve salma) sulanmaktadır. Sulanan alanın %6'sında yağmurlama yöntemi, %1'inde ise damla sulama yöntemi uygulanmaktadır.

9- Ekim Nöbeti

Ekim nöbeti; bölgenin iklim koşulları dikkate alınarak farklı bitkilerin birbirini destekleyecek ve tamamlayacak şekilde aynı alanda peş peşe ekilmesi işlemidir. Bir tarlada aynı ürünü sürekli yetiştirmek topraktaki besin maddelerinin tek yönlü sömürülmesinin yanında o bitkiye ait hastalık, zararlı ve yabancı ot popülasyonunu arttıracığından üretimde düşüslere neden olmaktadır. Toprağı organik maddece zenginleştiren daha az tarımsal uygulamalar ve girdi isteği olan ürünlerin kullanılması verimliliğin artmasına katkıda bulunacaktır.

Baklagiller ve çapa bitkileri ekim nöbeti sisteminde olumlu katkılarından dolayı tercih edilecek bitkilerin başında gelmektedir. İklim durumuna göre bir işletmede her dönem için en az 2-3 farklı ürün yetiştirilmesi iklimin ve piyasanın olumsuzluklarını dengeleyecektir.

10- Tarımsal İşgücü

Üretimi yapacak olan insandır. Bu nedenle üretimden elde ettikleri kazançları da başka amaçlarda kullanmaktadır. İşletmelerinin alt yapılarını geliştirmek için yatırım yapmamaktadır. Tarımsal üretimde genç çiftçilerin istihdamı yeni teknoloji ve modern tarım tekniklerinin kullanımını yaygınlaştıracaktır. Tarımsal üretimde çiftçilerimiz tarafından yapılan planlamalar genellikle iyi bir kazanç sağlayıp başka bir alana yatırım yapmak için yapılmaktadır. İnsanlarımız köylerde yaşamak ve tarımla uğraşmak istememekte, köylerde genç nüfus kalmadığından tarım geleneksel üretim metotlarını yapmayı benimsemiş yaşlı nüfus ta-

rafından yapılmaktadır. Bu nedenle tarımla uğraşan kişilerin eğitilmesi ve mevcut sosyal ihtiyaçların karşılanması öncelikli olarak ele alınmalıdır. Bilimsel bakış açısı kazandırılmış bulunduğu ortamın fırsat ve önceliklerini iyi değerlendirebilecek genç üreticiler ile tarımda üretimi arttırmak mümkün olacaktır.

11- Modern Tarım Teknikleri

Modern tarım teknikleri birim alandan yüksek verim alınması ve niteliğin yükseltilmesi amacıyla geliştirilmiştir. Bu durum üreticilerimiz için yüksek ekonomik kâr sağlarken tüketicilerin de ekonomik beslenmelerinin kaynağını oluşturmaktadır. Modern tarım yenilikler, araştırmalar ve bilimsel gelişmeler ışığında güvenli, sürdürülebilir ve en ekonomik üretim modelidir. Ülkemizde son 50 yıl içerisindeki bilimsel gelişmeler, modern tarım teknikleri ve köklü yatırımlar çiftçilerin üretimi arttırmada etkili olmuştur. Gelecekte artan nüfusun yeterli ve dengeli beslenmesi için üretimin artırılması gerekmektedir.

Mevcut teknolojide verimin 1/3'ü heba edilmektedir. Düşük verim ve yüksek işgücü bitkisel üretimde karlılığı düşürmektedir. Modern tarım teknikleri ile üretimi artırmak ve sürekli kılmak mümkün olacaktır. Bilim ve teknolojiye yoksun üretim modeli ile karlı bir yetiştiricilik yapılması mümkün değildir.

12- Verimlilik Yatırımları

Teknoloji, var olan malların ve hizmetlerin üretimini, pazarlama etkinliğini iyileştirmek, bunun yanında yeni mal ve hizmetler yaratmak için uygulanan bilgi kaynağı olarak ifade edilmektedir. Türkiye'de teknoloji transferi 1700'lü yıllarda başlamıştır. Türkiye pahalı ve geri kazanımının geç olması sebebi ile teknoloji üretimini ertelemiştir (Kılınçaslan ve Dinç, 2007). Kısa vadede ihtiyaçlarını karşılama yoluna gidilmiştir. Bu durum başta verimlilik ve rekabet edebilirlik olmak üzere tarımda geri planda kalmamıza neden olmuştur. Tarım sektöründe dünya pazarında rekabet eder bir yapının kazanılma-

sı için ülkemizin tarımsal durumu dikkate alınarak belirlenen öncelikler ışığında AR-GE yoluyla teknoloji geliştirme çalışmalarına ağırlık verilmiştir.

13- Biyolojik çeşitlilik

Ülkemizde yüksek verimli çeşitlerin kullanımı ve tarımının yaygınlaştırılması ile tarımsal üretim hızla artmıştır. Ülkemiz tohumluk sektörü bazı türlerde kısmen gelişmiş olmakla birlikte tohumluk temini daha çok dış kaynaklı olarak yürütülmüştür. Türkiye özellikle kendine döllen bitkilerde üreticilerin sertifikalı tohumluk ihtiyacının tümünü karşılamalıdır. Her toprak ve yöre için uygun olabilecek çeşit temininden ziyade genel tüketim çılgınlığı çiftçilerimizi de sarmış ve üretim faaliyetleri birkaç isim yapmış çeşit ile sınırlanmıştır.

Biyotik ve abiyotik stres koşullarına dayanıklı bitki ıslahı öncelikli olarak ele alınmalı çalışmalar bu yönde yoğunlaşmalıdır. Küresel iklim değişimi ve yoğun tarım uygulamaları sonucu ortaya çıkan sorunların çözümü ile verimde önemli artışlar sağlanacaktır.

Anadolu'nun farklı jeolojik, jeomorfolojik ve iklimsel özellikleriyle çok farklı ekosistemlere sahip olması bugün 3000'i endemik olmak üzere, 12.000 bitki türünün ülkemizde bulunmasının nedenlerinden biridir. Ülkemiz genetik kaynakları değişik ellerden toplanmasına rağmen bir türlü muhafazası ve değerlendirilmesi yeterince sağlanamamıştır.

Türkiye'de yakın bir zamana kadar, gen merkezi olmadığı için domates ve biber hibrit tohumlukları ile patates tohumluğunu dışarıdan karşılamıştır. Ülkemiz tarımsal ürünlerde önemli bir genetik zenginliğe sahiptir ve bu ürünlerin gen merkezidir. Ülkemizin değişik bölgeleri ile özdeşleşmiş birçok yerel çeşitlerimiz bulunmaktadır. Örneğin Çankırı'nın Kızılırmak Havzasında üretilen ka-

yunlar tercih edilen aroması ve lezzeti ile önemli bir genetik kaynaktır. Yerel kaynakların değerlendirilmesi, ıslahı öncelikli olarak ele alınmalıdır.

14- Tarımda sürdürülebilirlik

Bitkisel üretimin yapıldığı tarım arazilerini belirli bir aşamadan sonra artırma imkânı bulunmamaktadır. Birim alandan alınan verimi artıracak uygulamalar beraberinde bazı olumsuzlukları da getirmektedir. Erozyon, çölleşme, sıkışma gibi fiziksel bozulmalar ile asitleşme, tuzlaşma, ağır metal birikimi gibi kimyasal bozulmalar en başta gelen olumsuzluklardandır. Sürdürülebilir tarımın temeli mevcut olanı korumak, tarım alanları üzerindeki baskıyı azaltmak ve ileriye dönük olarak toprak verimliliğinin devamını sağlayacak önlemler bütünü olarak düşünülmelidir. Sürdürülebilir tarım; çevre ve doğal kaynakları koruyarak en uygun maliyetle yapılan tarımsal üretim biçimi-

midir. Yeterli gübre ve ilaç kullanımı, aşırı su tüketiminden kaçınmak ve daha az toprak işleme gibi uygulamaları kapsamaktadır. Sürdürülebilir tarım uygulamaları olmadan gelecekte verimi artırmak ve devamlı kılmak mümkün değildir. Tarımsal üretimin yapıldığı toprakları korumak bitkisel üretimde artışın temel faktörüdür.

15- Tarımsal Amaç ve Stratejilerinin Oluşturulması

Türkiye tarımında genel amaçlar belirlenirken kaliteden ödün vermeden üretimi artırmak ve tarımda sürdürülebilirlik esas alınmalıdır. Tarımsal amaç ve stratejiler ülke gerçekleri ile örtüşmelidir. Doğal kaynakların etkin kullanımı ve rekabet gücü yüksek tarım sektörünün oluşturulması ile sürdürülebilir bir tarımsal üretim sağlanmış olacaktır. Türkiye tarımında belirlenen amaç ve stratejiler yapabileceklerimizden daha çok ulaşılmaz hedefler üzerine kuruludur. Kısa

süre sonra pes eder her şeye yeniden başlarız. Bu durum ülkemizin kıt kaynaklarının heba edilmesi yanında olumsuzlukların daha da artmasına neden olmaktadır.

Ülkemiz mevcut doğal zenginliği ve ekolojisi itibari ile tarımda önemli atılımlar gerçekleştirebilecek potansiyele sahiptir. Türkiye mevcut kaynaklarının önemli bir kısmını tarıma ayırarak dünya tarım piyasasında önemli bir yere sahip olabilecektir. Topraklarımız dışında tohumluk, gübre, ilaç ve modern tarım makinelerinde mevcut üretimimiz yabancı kaynaklara dayalı olarak yürütülmektedir. Türkiye tarımının bu dışa bağımlılığı doğru strateji ve yaklaşımlar ile sonlandırılmalıdır.

16- Tarımsal Politika ve Destekler

Tarımsal politikalar belirlenirken gelişen dünyanın gerekleri ve tarımı yapacak olan insanın sosyal ve ekonomik ihtiyaçları üzerinde önemle durulmalıdır. Tarım politikalarının ana hedefi artan nüfusun beslenmesi ve tarımsal üretimi yapan çiftçilerin refahının yükseltilmesi olmalıdır. Kırsal kesimde alt yapının geliştirilerek bu bölgelerin kalkandırılması öncelikli olarak ele alınmalıdır.

Türkiye’de tarımsal pazarlama sorunları yetiştiricilerin üretimden çekilmelerinde rol oynayan en büyük etmendir. Dünyada her ülke kendi üreticisini koruyan önlemleri almaktadır. Pazar fiyatlarını düşürücü ithalat izinleri kısa vadede çözümmüş gibi gözükse de uzun vadede üretimde önemli kırılmalara neden olmaktadır.

Tarımda yapılan destekler bir amaca veya bir sorunun çözümüne katkıda bulunmalıdır. Destek miktarının çokluğu ne yazık ki; yarayışlılığın fazlalığını ifade etmemektedir. Geriye kazanımı yüksek olan desteklemeler uygulamaya sokulmalıdır. Sosyal yardım amaçlı düşünülen politik karar ve desteklerin tarımda üretimi arttırma yönünden hiçbir faydası olmayacaktır. Bitki yetiştiriciliğinde yeterli girdi kullanımını yaygınlaştırmaya yönelik destekler kısa vadede üretim artışı olarak geri dönecektir. Uzun vadede ise yapılacak destekler üretim arzını arttıracak ve üretim planlamasına katkıda bulunacak seviyelerde olmalıdır. Tarımsal desteklerin önemli bir kısmı ise üreticilerin sermaye birikimine yönelik olmalıdır. Alet-ekipman alımı, sera kurulumu, arazi tesviyesi, modern sulama sistemlerinin tesisi gibi yatırımlar desteklenmelidir.

C- Sonuç

Öteden beri Türkiye’nin tarım arazilerinin son sınırına dayandığı ifade edilmektedir. Önemli olan var olan arazilerin en iyi biçimde değerlendirilmesidir. Bu açıdan bakınca ikinci ürün tarımının, karanasın azaltılmasının ve sorunlu arazilerin olabildiğince ıslahının bir tarım arzisi kazancı olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Bir yandan bu tür arazi kazancı, bir yandan bitki ıslahı ile yeni çeşitlerin geliştirilmesi Türkiye’de bitki üretim gücünün henüz son sınırına varmadığını göstermektedir.

Modern tarım tekniklerinin uygulanması ve iyi bir üretim planlaması tarımsal üretimi arttıracaktır. Üretimin artırılmasını yalnızca tarımla uğraşan çiftçilerimiz ve tarımsal alanda faaliyet gösteren kuruluşların sorumluluğu olarak görmemek gerekmektedir. Her birey ve kuruluş tercihleri ile tarımın yararına ya da zararına katkı yapmaktadır. Çevreye karşı duyarlı kuşaklar geleceğimizin güvencesidir.

Amaca ulaşırabilmek için; ilk önce ciddi etütlere dayalı bir tarım politikası tespit etmek ve onun için de, her köylünün ve bütün vatandaşların kolayca kavrayabileceği ve severek tatbik edebileceği bir tarım rejimi kurmak gerekmektedir.

Bu politika ve rejimde yer alabilecek başlıca önemli noktalar şunlardır:

- İlk olarak, topraksız çiftçi bırakılmamalıdır. Bundan daha önemli olanı ise bir çiftçi ailesini geçindirebilen toprağın hiçbir sebep ve suretle bölünemez bir nitelikte olması, büyük çiftçi ve çiftlik sahiplerinin işletebilecekleri arazi genişliği, arazinin bulunduğu memleket bölgelerinin nüfus yoğunluğuna ve toprağın verim derecesine göre sınırlandırılmalıdır.
- Küçük- büyük bütün çiftçilerin iş makinelerini arttırmak yenileştirmek ve korumak önlemleri vakit geçirmeden alınmalıdır.
- Ülkeyi; iklim, su ve toprak verimi bakımından, tarım bölgelerine ayırmak gerekir. Bu bölgelerin her birinde, köylülerin gözleriyle görebilecekleri, çalışmalarını için örnek tutacakları verimli, modern pratik tarım merkezleri kurulmalıdır.
- Gerek mevcut olan ve gerekse de bütün memleket tarım bölgeleri için yeniden kurulacak tarım merkezlerinin kesintiye uğramadan tam verimli olarak faaliyetlerini, şimdiye kadar olduğu gibi devlet bütçesinden ağırlık vermeksizin kendi gelirleriyle kendi varlıklarının idaresini ve gelişmesini sağlayabilmeleri için, bütün bu kurumlar birleştirilerek geniş bir işletme kurumu oluşturulmalıdır.

Başta buğday olmak üzere, bütün gıda ihtiyaçlarımızla sanayimizin dayandığı çeşitli hammaddeleri temin ve dış ticaretimizin esasını oluşturan çeşitli ürünlerimizin ayrı ayrı her birinde, miktarlarını arttırmak, kalitesini yükseltmek, üretim masraflarını azaltmak, hastalık ve düşmanlarıyla uğraşmak için gereken teknik ve yasal her önlem zaman geçirilmeden alınmalıdır.

Kaynak

Türkiye Tarımında Sürdürülebilir Kısa Orta ve Uzun Dönem Stratejileri, DPT. Ankara.

SİNGAPUR

Ülke Kimlik Kartı

Resmi Adı	Singapur Cumhuriyeti
Yönetim Biçimi	Parlementer Cumhuriyet
Resmi Diller	İngilizce, Mandarin, Malayca ve Tamil
Din	Budist (%42,5), Müslüman (%14,9), Hıristiyan (14,6), Taoist (%8,5), Hindu (%4), Dinsiz (%14,8)
Başkenti	Singapur
Yüzölçümü	710 km2
Nüfusu	5,1 milyon (2010)
Para Birimi	Singapur Doları (S\$), 1ABD\$=1,30 Singapur Doları (2011 Aralık)

Kaynak : EIU-The Economist Intelligence Unit

Dünya nüfusunun %55'ini barındıran Asya bölgesi, aynı zamanda dünyanın en dinamik ekonomisine sahiptir. Halihazırda, dünyanın en yüksek tasarruf oranı, en hızlı ticari gelişme, en yüksek cari işlemler fazlası ve en yüksek yabancı sermaye rezervi bu bölgede bulunmaktadır.

Bu kapsamda bölge içi ticari ve ekonomik entegrasyonlar önem kazanmaktadır. Ticari açıdan bakıldığında; Asya ülkelerinin toplam ihracatının %40'ı diğer gelişmekte olan Asya ülkelerine, %10'u ise Japonya'ya gitmektedir. Japonya ise ihracatının %45'ini Asya Dünya nüfusunun %55'ini barındıran Asya bölgesi, aynı zamanda dünyanın en dinamik ekonomisine sahiptir. Halihazırda, dünyanın en yüksek tasarruf oranı, en hızlı ticari gelişme, en yüksek cari işlemler fazlası ve en yüksek

yabancı sermaye rezervi bu bölgede bulunmaktadır.

Bu kapsamda bölge içi ticari ve ekonomik entegrasyonlar önem kazanmaktadır. Ticari açıdan bakıldığında; Asya ülkelerinin toplam ihracatının %40'ı diğer gelişmekte olan Asya ülkelerine, %10'u ise Japonya'ya gitmektedir. Japonya ise ihracatının %45'ini Asya ülkelerine, %25'ini ABD'ye ve %16'sını ise AB ülkelerine gerçekleştirmektedir. Bu arada bölgenin dinamik gücü Çin, toplam ihtacatının %31'ini geliştirmekte olan diğer Asya ülkelerine, %27'sini ABD'ye, ve %13'ünü de Japonya'ya gerçekleştirmektedir.

Ekonomik Yapı

Ayrı bir devlet olarak kurulduğu 1965 yılında elektrikli ürün montajı, petrol rafinerisi ve gemi inşa tesislerine dayalı bir ekonomiye sahip olan Singapur, uzun vadeli plan ve politikalarının da etkisiyle önemli atılımlar gerçekleştirerek geçen süre zarfında gerek bölgede önemli bir finans ve ticaret merkezi konumuna, gerekse gelişmiş ülke statüsüne ulaşmıştır.

1967 yılında kurulan ilk yarı iletken fabrikası, 1960'ların sonları ve 1970'lerin başında petrol rafineri-

leri alanında yaşanan önemli gelişmeler, 1980 yılında bilgisayar disk sürücüsü üreten ilk tesisin faaliyete geçmesi ve Singapur'un bu alanda dünyanın en büyük üreticisi haline gelmesi, 1980'li yıllarda petro-kimya endüstrisinin daha fazla ilerleme kaydederek özellikle eczacılık ürünleri olmak üzere bazı yeni sektörlerin üretiminin artması, 1990'lı yıllarda ise elektroniğin tekrar başat sektör haline gelmesi, ülkenin ekonomik gelişimindeki önemli dönüm noktalarına işaret etmektedir. Özellikle 2001 ve 2003 yıllarında yaşanan bazı sıkıntılara karşın, imalat sanayindeki hızlı büyüme dikkat çekicidir.

Singapur'un ekonomik olarak çok kısa bir süre içerisinde yapılanarak; dünya çapında önemli bir liman ve serbest ticaret merkezi, dünyanın önemli petro-kimya ve elektronik üreticilerinden birisi, bölgede başarılı bir finans ve bankacılık merkezi, gelişen ticaret koşullarına uyum ve hızlı adaptasyon kabiliyetinin de etkisiyle dünya çapında önemli bir transit ticaret merkezi konumuna ulaşmıştır.

Asya-Pasifik Bölgesinin dünya ekonomisi ve ticaretindeki yeri ve önemi gün geçtikçe daha da artmakta olup, Singapur Asya-Pasifik

bölgesinde ve özellikle Güneydoğu Asya'da önemli bir ticaret merkezi konumunda bulunmaktadır. ABD, Japonya, AB ülkeleri gibi dünyanın gelişmiş ülkelerinin yanı sıra, Malezya, Endonezya, Çin Halk Cumhuriyeti, Hong Kong, Hindistan, Tayvan, Tayland ve Avustralya gibi bölge ülkeleri ile güçlü ekonomik ve ticari bağları Singapur'un bu konumunu güçlendirmekte ve mümkün kılmaktadır. 350 Milyar ABD Doları civarındaki ithalatı, Singapur ekonomisinin gelişmişlik düzeyi ve ülkenin dış ticarete açıklığı konusunda da önemli ipuçları vermektedir.

Tarım

Singapur ekonomisinin % 67,6'sını hizmetler, % 28,3'ünü imalat sanayii, % 4,1'ini ise konut sahipliği oluşturmaktadır. Yeterli araziye sahip olmaması ve mevcut toprakların katma değeri yüksek ekonomik faaliyetlere ayrılması nedeniyle ülkede tarım sektörünün payı önemsizdir. Singapur'daki toprakların sadece % 1'i tarımsal amaçlı kullanılmaktadır. Gerekli gıda maddeleri ağırlıklı olarak Malezya, Endonezya gibi komşu ülkelerden sağlanmaktadır.

Halkın tüketimine yönelik gıda işleme faaliyetleri, yerel tüketim için

yumurta, balık ve sebze üretimi ve yetiştiriciliği ile Singapur'un ihracatındaki temel tarımsal kalemler olan orkide çiçekleri ile akvaryum balıkları yetiştiriciliği Singapur'daki en önemli tarımsal faaliyetler olarak belirtilebilir. Singapur'daki tarımsal toprakların yanı sıra 85 hektar sahil şeridinde yayılan 105 yüzen balık çiftliğinde de balık yetiştirilmektedir.

Sanayi

Singapur'un endüstriyel kapasitesinde dikkat çeken en önemli konu yüksek teknolojiye dayalı üretim faaliyetleridir. Singapur'un 2015 hedeflerine dair hazırlanan programa göre, ülkenin geleceğe yönelik stratejisinde iki husus özellikle öne çıkmaktadır. Bunlardan birincisi girişimcilik, diğeri ise teknolojidir.

2015 Programında, yüksek katma değerli faaliyetlerin esasını oluşturan elektronik, kimyasallar, biyomedikal bilimler ve mühendislik gruplarının kalitesinin yükseltilmesi, mikroelektronik, nanoteknoloji ve fotonik sistemler gibi ortaya çıkan teknolojilerde yeni kapasite oluşturulması, Asya'daki yeni fırsatları değerlendirmek için hizmet sektörünün geliştirilmesi, ticaret, lojistik, bilgi iletişim teknolojisi, finans hizmetleri ve turizm gibi oluşturulmuş sahalarda ilerleme kaydedilmesi gereğine değinilmektedir. Bu stratejilerin uygulanmasıyla gelecek 8 yıl içinde Singapur'un rehber konumundaki bir dünya ülkesi, bir beceri, girişimcilik ve yenilikler ülkesi haline getirilmesi amaçlanmaktadır.

Tarım ve Gıda Ürünleri İhraç Potansiyelimiz

• Un

2011 yılında Singapur 59,7 milyon dolarlık Buğday Unu ithalatı yapmıştır. Bunun 2,5 milyon dolarlık kısmı Türkiye'den yapılmıştır. 2011 yılında anılan ürünlerde Singapur'un ithalatında % 33,7 oranında bir artış olmuştur. 2011 yılında Singapur'un Buğday Unu grubundaki en büyük tedarikçileri; Malezya(%34,5), Japonya(%22,4), Sri Lanka(%19,1), Vietnam(%7,8)

ve Güney Kore'dir (%3,8). Ülkemizin bu alandaki toplam ihracatı 2011 yılında 892,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Singapur'a olan Buğday Unu ihracatı 2011 yılında bir önceki yıla göre % 3 azalmıştır. Gümrük vergisi ise MFN ve diğer ülkeler için % 0'dır. İlgili ürün için diğer tüm ürünlerde görüleceği gibi herhangi bir ithalat kota kısıtlaması mevcut değildir.

• Zeytinyağı

2011 yılında Singapur 11,1 milyon dolarlık Zeytinyağı ithalatı yapmıştır. Bunun 800 bin dolarlık kısmı Türkiye'den yapılmıştır. 2011 yılında anılan ürünlerde Singapur'un ithalatında % 23,8 oranında bir artış olmuştur. 2011 yılında Singapur'un Zeytinyağı grubundaki en büyük tedarikçileri; İspanya(%38), İtalya(%35,9), Türkiye(%10,4), Kanada(%5,6) ve İsviçre'dir(%3,5). Ülkemizin bu alandaki toplam ihracatı 2011 yılında 49,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

• Şekerli ve Çikolatalı Mamuller

2011 yılında Singapur 196,7 milyon dolarlık Çikolata ve Kakao İhtiva Eden Diğer Gıda Müstahzarları müstahzarları ithalatı yapmıştır. Ülkemizin bu alandaki toplam ihracatı 2011 yılında yaklaşık 433,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Singapur'a olan Çikolata ve Kakao İhtiva Eden Diğer Gıda

Müstahzarları ihracatı 2011 yılında bir önceki yıla göre % 68,9 artmıştır. Gümrük vergisi ise MFN ve diğer ülkeler için %0'dır. İlgili ürün için diğer tüm ürünlerde görüleceği gibi herhangi bir ithalat kota kısıtlaması mevcut değildir.

• Yaş Meyve ve Sebzeler

2011 yılında Singapur 77 milyon dolarlık Turunçgiller ithalatı yapmıştır. Bunun 900.000 dolarlık kısmı Türkiye'den yapılmıştır. 2011 yılında anılan ürünlerde Singapur'un ithalatında %11 oranında bir artış olmuştur. 2011 yılında Singapur'un Turunçgiller grubundaki en büyük tedarikçileri; ABD(%28,9), Çin(%24), G.Afrika(%13,3), Avustralya(%12,8) ve Malezya'dır (%4,2). Ülkemizin bu alandaki toplam ihracatı 2011 yılında yaklaşık 1,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Singapur'a olan Turunçgiller ihracatı 2011 yılında bir önceki yıla göre % 27,9 azalmıştır. Gümrük vergisi ise MFN ve diğer ülkeler için % 0'dır. İlgili ürün için diğer tüm ürünlerde görüleceği gibi herhangi bir ithalat kota kısıtlaması mevcut değildir.

• Baharatlar

2011 yılında Singapur 13,3 milyon dolar değerinde 0909 GTIP'li baharatlar ithalatı yapmıştır. Bunun 1,3 milyon dolarlık kısmı Türkiye'den yapılmıştır. 2011 yılında

anılan ürünlerde Singapur'un ithalatında % 41,6 oranında bir artış olmuştur. Ülkemizin bu alandaki toplam ihracatı 2011 yılında 26,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Singapur'a olan 0909 GTIP'li baharatlar ihracatı 2011 yılında bir önceki yıla göre % 12,5 artmıştır. Gümrük vergisi ise MFN ve diğer ülkeler için % 0'dır. İlgili ürün için diğer tüm ürünlerde görüleceği gibi herhangi bir ithalat kota kısıtlaması mevcut değildir.

• *Endüstriyel Bitkiler*

2011 yılında Singapur 63,9 milyon dolarlık Yaprak Tütün; Tütün Döküntüleri ithalatı yapmıştır. Bunun 1,2 milyon dolarlık kısmı Türkiye'den yapılmıştır. 2011 yılında anılan ürünlerde Singapur'un ithalatında %24,4 oranında bir artış olmuştur. 2011 yılında Singapur'un Yaprak Tütün; Tütün Döküntüleri grubundaki en büyük tedarikçileri; Brezilya(%38,6), Çin(%12), Hindistan(%11,8), Zimbabve(%6,8) ve Malezya'dır (%6,2). Ülkemizin bu alandaki toplam ihracatı 2011 yılında 369,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Singapur'a olan Yaprak Tütün; Tütün Döküntüleri ihracatı 2011 yılında bir önceki yıla göre % 17,2 artmıştır.

• *Kuru Meyveler*

2011 yılında Singapur 11,2 milyon dolarlık Meyveler-Kurutulmuş, Kurutulmuş Meyve Karışımları ithalatı yapmıştır. Bunun 900 bin dolarlık kısmı Türkiye'den yapılmıştır. 2011 yılında anılan ürünlerde Singapur'un ithalatında % 22,2 oranında bir artış olmuştur. 2011 yılında Singapur'un Meyveler-Kurutulmuş, Kurutulmuş Meyve Karışımları grubundaki en büyük tedarikçileri; Çin(%31,8), ABD(%25,2), Tayland(%13,6), Türkiye(%9) ve Malezya'dır (%4,8). Ülkemizin bu alandaki toplam ihracatı 2011 yılında 378,9 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Singapur'a olan Meyveler-Kurutulmuş, Kurutulmuş Meyve Karışımları ihracatı 2011 yılında bir önceki yıla göre

% 22 artmıştır. Gümrük vergisi ise MFN ve diğer ülkeler için % 0'dır. İlgili ürün için diğer tüm ürünlerde görüleceği gibi herhangi bir ithalat kota kısıtlaması mevcut değildir.

• *Meyve Suyu*

2011 yılında Singapur 60,9 milyon dolarlık Meyve Suları (Üzüm Şırası Dahil) Sebze Suları ithalatı yapmıştır. Bunun 800 bin dolarlık kısmı Türkiye'den yapılmıştır. 2011 yılında anılan ürünlerde Singapur'un ithalatında % 14,5 oranında bir artış olmuştur.

• *Bitkisel Yağlar*

2011 yılında Singapur 38,8 milyon dolarlık Ayçiçeği ithalatı yapmıştır. Bunun 500 bin dolarlık kısmı Türkiye'den yapılmıştır. 2011 yılında anılan ürünlerde Singapur'un ithalatında % 33,6 oranında bir artış olmuştur. 2011 yılında Singapur'un Ayçiçeği grubundaki en büyük tedarikçileri; Malezya(%39), Arjantin(%23,1), Fransa(%19,6), Çin(%11,6) ve Hindistan'dır (%3,3). Ülkemizin bu alandaki toplam ihracatı 2011 yılında 341,6 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Singapur'a olan Ayçiçe-

ği ihracatı 2011 yılında bir önceki yıla göre % 23,1 azalmıştır. Gümrük vergisi ise MFN ve diğer ülkeler için % 0'dır. İlgili ürün için diğer tüm ürünlerde görüleceği gibi herhangi bir ithalat kota kısıtlaması mevcut değildir.

• *Su Ürünleri*

2011 yılında Singapur 119,8 milyon dolarlık Yumuşakçalar ithalatı yapmıştır. Bunun 100 bin dolarlık kısmı Türkiye'den yapılmıştır. 2011 yılında anılan ürünlerde Singapur'un ithalatında % 26,7 oranında bir artış olmuştur. 2011 yılında Singapur'un Yumuşakçalar grubundaki en büyük tedarikçileri; Çin(%15,5), Japonya(%14), Malezya(%10,1), Avustralya(%9,7) ve Endonezya'dır (%7,6). Ülkemizin bu alandaki toplam ihracatı 2011 yılında 28,4 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye'nin Singapur'a olan Meyve Suları (Üzüm Şırası Dahil) Sebze Suları ihracatı 2011 yılında bir önceki yıla göre % 79,8 azalmıştır. Gümrük vergisi ise MFN ve diğer ülkeler için % 0'dır. İlgili ürün için diğer tüm ürünlerde görüleceği gibi herhangi bir ithalat kota kısıtlaması mevcut değildir.

Türkiye-Singapur Ticaret Değerleri (milyon \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	DENGE	HACİM
2000	125,5	154,5	-29,0	280,0
2001	104,6	110,7	-6,1	215,3
2002	98,7	131,6	-32,9	230,4
2003	100,5	130,4	-29,9	230,9
2004	76,0	174,7	-98,7	250,8
2005	78,8	216,7	-138,0	295,5
2006	357,3	254,2	103,1	611,5
2007	389,8	284,6	105,2	674,4
2008	793,1	241,3	551,8	1.034,3
2009	348,0	202,5	145,5	550,5
2010	594,0	210,8	383,3	804,8
2011	840,0	353,6	486,4	1.193,6
2011	177,4	100,1	77,3	277,5
2012	200,4	63,0	137,4	263,4

2014 YILI FUAR TAKVİMİ

BAŞLAMA BİTİŞ	FUARIN ADI	KONUSU	BAŞLICA ÜRÜN HİZMET GRUPLARI	ŞEHİR
09.01.2014 12.01.2014	Ayakkabı Yaz "35. İzmir Ayakkabı, Çanta ve Aksesuarları Fuarı"	Ayakkabı, Çanta ve Aksesuarları	Ayakkabı, Çanta ve Aksesuarları	Uluslararası İzmir Fuar Alanı İzmir
09.01.2014 12.01.2014	EXPONATURA'14	5.Doğal ve Organik, Yöresel Ürünler & Doğal ve Sağlıklı Yaşam Fuarı	Bitkisel, Doğal ve Organik Gıdalar, İçecekler ve Ürünler, Doğal Tedaviler, Yöresel Gıdalar, Sağlıklı Yaşam, SPA, Sağlık Turizmi	İstanbul Fuar Merkezi Yeşilköy İstanbul
10.01.2014 12.01.2014	Fresh Türkiye / Yaş Meyve- Sebze ve Organik Ürünler Fuarı	Yaş Meyve- Sebze, Depolama ve Ambalajlama	Yaş Meyve- Sebze, Organik Ürünler, Sert Kabuklu Meyveler, Kuruyemişler, Aromatik ve Tıbbi Bitkiler, Zirai Tohumlar ve Teknolojileri	İstanbul Fuar Merkezi Yeşilköy İstanbul
10.01.2014 12.01.2014	Türkiye Tohum Teknolojileri, Tohumculuk Fuarı	Tohumculuk ve Tohum Teknolojileri, Fide, Fidan,	Tohumculuk ve Tohum Teknolojileri, Fide, Fidan, Süs Bitkileri, Paketleme- Ambalaj Tarımsal Yazılımlar, Tarımsal Bankacılık, Bitki İslahı, Gübre	İstanbul Fuar Merkezi Yeşilköy İstanbul
22.01.2014 25.01.2014	Avrasya Tarım Fuarı 2014 8.Uluslararası Tarım ve Tarımsal Mekanizasyon Fuarı	Tarım ve Tarımsal Mekanizasyon	Tarım ve Tarımsal Mekanizasyon	Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi İstanbul
22.01.2014 25.01.2014	Avrasya Hayvancılık 2014 4.Hayvancılık, Ekipmanları, Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi Fuarı	Hayvancılık, Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi	Hayvancılık, Tavukçuluk ve Süt Endüstrisi	Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi İstanbul
06.02.2014 09.02.2014	Gaptarım Tarım, 5.Tarım Teknolojileri ve Hayvancılık Fuarı	Tarım, Tarım Teknolojileri, Hayvancılık	Tarım, Tarım Teknolojileri, Hayvancılık	OFM Ortadoğu Fuar Merkezi Gaziantep
06.02.2014 09.02.2014	Gapfood 10.Gıda, Gıda Teknolojileri ve Ambalaj Fuarı	Gıda, Gıda Teknolojileri ve Ambalaj	Gıda, Gıda Teknolojileri ve Ambalaj	OFM Ortadoğu Fuar Merkezi Gaziantep
13.02.2014 16.02.2014	KET 2014 Kırmızı Et Üretimi, Teknolojileri ve Donanımları Fuarı	Besicilik, Besi Yemleri, Sağlık ve Hijyen, Ekipmanlar ve Aletler, Gıda Güvenliği ve Kontrol, Lojistik, Saraçlık, Sakadat	Besicilik, Besi Yemleri, Sağlık ve Hijyen, Ekipmanlar ve Aletler, Gıda Güvenliği ve Kontrol, Lojistik, Saraçlık, İlgili Kurum ve Yayınlar	Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi İstanbul

BAŞLAMA BİTİŞ	FUARIN ADI	KONUSU	BAŞLICA ÜRÜN HİZMET GRUPLARI	ŞEHİR
13.02.2014 16.02.2014	FOOD SHOW İstanbul 7.İstanbul Gıda ve İçecek Ürünleri Fuarı	Gıda ve İçecek Ürünleri, Hazır Gıdalar, katkı ve Yardımcı Maddeler	Süt, Et, Arıcılık Ürünleri, Dondurulmuş, Organik, Hazır Gıdalar, Bakliyat, Makarna, Yağlar, Meyve- Sebzeler, Alkollü -Alkolsüz İçecekler, Çay-Kahve, Şekerleme, Çikolata, Unlu Ürünler Katkı Maddeleri	Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi İstanbul
19.02.2014 22.02.2014	Anfaş Food Product - 21.Uluslararası Gıda İhtisas Fuarı	Yiyecek Ürünleri, Ambalaj ve Ekipmanları	Et, Süt, Pastacılık ve Su Ürünleri, Dondurulmuş Gıda, Yağlar, Doğal Ürünler, Kuruyemiş, Baharatlar, Gıda Ambalaj Ekipmanları.	Antalya Fuar Merkezi Antalya
19.02.2014 23.02.2014	AEGEANAGRI 10.Ege Tarım Sera ve Hayvancılık Fuarı	Tarımsal Mekanizasyon, Tarım Teknolojileri, Seracılık ve Hayvancılık	Tarım , Tarım Teknolojileri, Seracılık, Hayvancılık, Tohum, Fidan, Gübre, Sulama Teknolojileri, Süt Endüstrisi	EGS Fuar ve Kongre Merkezi Denizli
20.02.2014 23.02.2014	Florplant, Süs Bitkileri ve Peyzaj Mimarlığı Fuarı	İç ve Dış Mekan Süs Bitkileri, Peyzaj	Her Türlü Süs Bitkileri, Çiçekler, Üretim ve Bakım Girdileri, Peyzaj Dekorasyon Malzemeleri	Cam Piramit Sabancı Kongre ve Fuar Merkezi Antalya
20.02.2014 23.02.2014	Animalia İstanbul 2014 Hayvancılık ve Teknolojileri Uluslararası Fuarı	Hayvancılık ve Teknolojileri, Besi Endüstrisi, ve Ekipmanları, Organik Süt ve Et Ürünleri	Süt Ve Besi Sığırcılığı Entegreleri, Canlı Hayvan Ticareti, Damızlık, Birlikleri, Yem Hammadde ve Yem Katkı Üreticileri, Sperma, Besleme, Sulama Sistemleri,	Manisa Belediyesi Fuar Merkezi Manisa
27.02.2014 02.03.2014	Balıkesir Tarım Fuarı 2014 Balıkesir Tarım ve Hayvancılık Fuarı	Tarım ve Hayvancılık	Tarım, Tarım Teknolojileri, Seracılık, Hayvancılık, Tohumculuk, Tavukçuluk, Süt Endüstrisi, Fidancılık	Balıkesir Kepsut Fuar Alanı Balıkesir
27.02.2014 02.03.2014	Konya Tohum 2014 3.Tohumculuk Fidancılık, Bahçe Bitkileri, Zirai Mücadele, Sulama, Gübreleme ve Ekipmanları Fuarı	Tohumculuk, Fidancılık, Bahçe Bitkileri, Zirai Mücadele, Sulama, Gübreleme, ve Ekipmanları	Tohumculuk, Fidancılık, Bahçe Bitkileri, Zirai Mücadele, Sulama, Gübreleme, ve Ekipmanları	KTO Tüyap Konya Uluslararası Fuar Merkezi Konya
27/02/2014 02.03.2014	Konya Hayvancılık 2014 2.Hayvancılık Ekipmanları ve Süt Endüstrisi Fuarı	Hayvancılık Ekipmanları ve Süt Endüstrisi	Hayvancılık Ekipmanları ve Süt Endüstrisi	KTO Tüyap Konya Uluslararası Fuar Merkezi Konya

İşbirliği Teklifleri

A.B.D.

FİRMA ADI: Swiss Spoon LLC

43 West 57th Street, New York, NY
10019 USA

TEL: +1 (212) 888 0333

e-posta: melek.v@32group.com

Yetkili Kişi: Melek Verbay

Amerika'da bulunan firmanın, İsviçre grubu tarafından üretilen A+ çikolata çeşitlerinin Türkiye piyasasına girebilmesi için dağıtımıcılarla ve üst düzey otellerle bağlantı kurmak istediği bildirilmiştir. Firmanın ürünlerinin İsviçre'de otellerde, hava alanlarında, üst düzey kafelerde ve restoranlarda satılmakta olduğu belirtilmiştir.

BULGARİSTAN

FİRMA ADI: BRIZI NATURAL

TEL: ++359 (894) 077777

e-posta: vejdiormanov@abv.bg

Yetkili Kişi: Vezhdi Ormanov

Köpüklü soğuk içecek ve soğuk çay (Ice Tea) imalatı yapan firma, dağıtımıcılık üzere Türk firmalarla bağlantı kurmak istediğini bildiriyor.

FİRMA ADI: NİVEL IMPORT - EXPORT

TEL: +359 (889) 256456

FAKS:+359 (2492) 2344

e-posta: nivel-imex@hotmail.com

Yetkili Kişi: Niyazi Karataban

İthalat, ihracat alanında faaliyet gösteren firma, Türkiye'ye Bulgaristan'ın yerli üretimi olan Osmancık ve Baldo pirinç satmak istediğini bildiriyor.

HİNDİSTAN

FİRMA ADI: CHREOTECHNICS INC

e-posta: sales@chreotechnicsinc.com

Yetkili Kişi: Inderneel A Mukherjee / Export Manager

Hindistan menşeli tarımsal ürünler (baharatlar, bakliyat, Basmati pirinci, suyu alınmış sebzeler, yağlı tohumlar ve yemlik bitkiler) ihracatçısı olan

firma, ürünlerine Türkiye'den de müşteriler aradığını bildirmiştir.

FİRMA ADI: RINAAZ EXPORTS & TRADING CO. (retco)

36/77 Corporation complex, Alwarpet,
Chennai, Tamil Nadu, India

e-posta: sales@retcogroup.com

Kırmızı mercimek (split red lentils) almak istediğini bildiren firma, Chennai ya da Tuticorin Limanı teslimi CIF fiyat teklifi beklediğini belirtiyor.

FİRMA ADI: CHREOTECHNICS INC

e-posta: sales@chreotechnicsinc.com

Yetkili Kişi: Inderneel A Mukherjee / Export Manager

Hindistan menşeli tarımsal ürünler (baharatlar, bakliyat, Basmati pirinci, suyu alınmış sebzeler, yağlı tohumlar ve yemlik bitkiler) ihracatçısı olan firma, ürünlerine Türkiye'den de müşteriler aradığını bildirmiştir.

HONG KONG

FİRMA ADI: Sims Trading Company Ltd.

7/F, DCH Building, 20 Kai Cheung
Road, Kowloon Bay, Kowloon, Hong
Kong

TEL: +852 (2262) 1565

FAKS:+852 (2246) 9077

e-posta: judytsoi@ghr.dch.com.hk

Yetkili Kişi: Judy Tsoi/Management Trainee, Business Development

T.C. Hong Kong Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliği tarafından, DCH Dah Chong Hong Holdings'in gıda ticaret ve dağıtım şirketi SIMS Trading Co.Ltd.'nin Türkiye'den makarna ithal etmek istediği bildirilmiştir. Hong Kong ve Macau'da konaklama ve yiyecek-içecek hizmeti sektörlerine yönelik tedarik ve dağıtımıcılık faaliyetleri bulunduğu bildirilen firmanın, Dünyaca ünlü markaların ithalatçısı ve Çin'deki dağıtımıcısı olduğu belirtilmiştir.

FİRMA ADI: GLOBAL ANDES COMPANY LIMITED

TEL: +852 (3188) 2309

FAKS:+852 (3188) 2307

e-posta: jessiechan@globalandes-export.com

Yetkili Kişi: Ms. Jessie CHAN

Firma Türkiye'den yaş meyveler sebze ithal etmek istiyor. Söz konusu talep Birliğimize, T.C. Hong Kong Başkonsolosluğu Ticaret Ataşeliği aracılığıyla iletilmiştir.

FİRMA ADI: Geo & Co. Limited

2502 Exchange Tower, 33 Wang
Chiu Road, Kowloon Bay, Hong Kong

TEL: ++852 (2815) 7665

FAKS:++852 (2815) 7661

e-posta: suki@geo-and-co.hk

Yetkili Kişi: Ms. Suki Wong /

PA to CEO

Çeşitli sektörlerde pazara giriş, işletme çözümleri, satın alma ve satış danışmanlığı alanlarında hizmet veren yönetim danışmanlığı firması, Asya Pasifik ülkelerine ihracata ilgi duyan üreticisi/tedarikçisi Türk firmalarıyla bağlantı kurmak ve aynı zamanda söz konusu ürünlerin pazarlanması konusunda da işbirliği yapmak istediğini bildirmiştir. Firma, Eylül ayı içerisinde Türkiye'ye bir iş gezisi yapma arzusunda olduğunu da belirtmiştir.

İRAN

FİRMA ADI: Magta

No 202, 22 Bahman St,

Esfahan Iran

TEL: +98 (91) 37165127

FAKS:+98 (31) 12669313

e-posta: psefidroo@yahoo.com

Yetkili Kişi: payam sefidroo/ commercial manager

Firma, ürünlerini konserve yapabilecek ve kendi markalarıyla etiketleme yapabilecek Türk firmalarla işbirliği yapmak istediğini bildiriyor.

Vefat ve Başsağlığı

Ankara Ticaret Borsası eski Meclis ve
Yönetim Kurulu Üyesi

ALİ KIZILIRMAK

vefat etmiştir.

Merhuma Allah'tan rahmet, ailesine,
sevenlerine ve camiamıza başsağlığı dileriz.

ASEMKOM Yönetim Kurulu Üyesi İlyas
Yılmaz'ın değerli babası

MEHMET YILMAZ

vefat etmiştir.

Merhuma Allah'tan rahmet, ailesine,
sevenlerine ve camiamıza başsağlığı dileriz.

Ankara Ticaret Borsası
Meclis Üyeleri

Ankara Ticaret Borsası
Yönetim Kurulu